

Mlaš tednik

Kronika

kulturno - politično glasilo ·

svetovnih in domačih dogodkov

Poštni urad: 9020 Celovec — Verlagspostamt: 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt

LETO XIV. / ŠTEVILKA 39

CELOVEC, DNE 29. SEPTEMBRA 1966

CENA 2.— ŠILINGA

Težave Indije

Indija je poleg Kitajske in Mezopotamije najstarejše kulturno področje Azije, po svoji prirodni legi dežela bujne rasti, vročega južnega sonca, o kateri so sanjali v preteklosti prenekateri narodi in ljudstva kot o bajni, zlati deželi, koder tečeta mleko in med. Še v začetku stoletja je veljala Indija kot biser Britanskega imperija, njegov najmočnejši in najbogatejši del. Indijski maharadžje so veljali za največje bogataše sveta in bili veliko imenitnejši od ameriških milijonarjev. Te in take „Indije Koromandije“ ni več, danes je Indija zvezna republika, ki obsega večji del polotoka Prednja Indija; na njenih tleh živi preko 450 milijonov ljudi, dober del v komaj znosni revščini.

Indija je bila politično združena v celoto šele pod britansko oblastjo kot Indijsko cesarstvo. Angleži so deželo upravno spretno uredili in vodili ter skrbeli tudi za njen gospodarski in kulturni napredek. Pod britansko oblastjo sta bila z Indijo povezana še Burma in otok Cejlon. Vse to se je med seboj dopolnjevalo in skupno napredovalo.

Ko se je Indija po prvi svetovni vojni začela narodno hitreje buditi in voditi pod vodstvom Mahatme Gandija, Nehruja in drugih s pasivnim odporom boj za neodvisnost, je bilo očitno, da bo ta cilj prej ali slej dosegla. Gandiju je namreč uspelo pridobiti podporo indijskih množic. Po drugi svetovni vojni je položaj dozorel. Angleži so se odločili dati Indiji neodvisnost. Radi bi ohranili njeno enotnost, pa so morali pustiti, ko ni bilo mogoče doseči primernega sporazuma med hindujsko večino in muslimansko manjšino. Nekdanje indijsko cesarstvo je bilo razdeljeno v Indijo in Pakistan na temelju verske pripadnosti. Načelo delitve ni bilo mogoče povsod dosledno izvesti in v mejah Indije je ostalo še preko 40 milijonov muslimanov, v Pakistanu pa nekaj milijonov hindov.

Kašmir, dežela na vznožju Himalaje, je po veri v večini muslimanski in bi po načelu delitve moral pripasti Pakistanu. Vendar je tamkajšnji vladar, ki je bil hind, pozval Indijo, naj mu pride na pomoč. Kašmir je tako postal najprej bojišče med na novo nastalima neodvisnima državama Indijo in Pakistanom, ko pa so Združeni narodi uspeli vojno končati in premirje zavarovati s svojimi opazovalci, pa ostal jabolko spora med obema do današnjih dni.

Od nekdanjega Indijskega cesarstva je dobil Pakistan gospodarsko manj razvite in manj rodovitne predele, zato je bilo treba hudih naporov, predno je rešil najnujnejše težave. Pakistanci so pridni in podjetni ljudje, pa tudi ponosni in dobri vojniki. Kašmirja Indiji nočejo prepustiti, pa četudi to povzroča stalno napetost in zahteva velike izdatke za oborožene sile, ki si jih revni Pakistan dejansko ne more privoščiti.

Indija se je pri delitvi nekdanjega cesarstva veliko boljše odrezala, v njene meje so prišli gospodarsko najbolj razviti predeli z obilico prirodnega bogastva. Hindi so po svoji naravi različni od muslimanov, so manj podjetni in bolj voljni sprejeti težave življenja kot neobhodne, namesto da bi iskali pot iz njih. Pri tem so komaj kaj manj ponosni in samozavestni. Tudi oni ne marajo popustiti v vprašanju Kašmirja in odvajajo dober del narodnega dohodka za vzdrževanje oboroženih sil, ko bi ga lahko uporabili za izgradnjo in napredek gospodarstva in kulture. Večina Indijcev ne zna ne brati ne pisati, poljedelstvo, s katerim se preživlja velika večina, je skrajno primitivno, uporaba umetnega in naravnega gnojila komaj poznana.

Očitno je, da poljedelstvo pri sedanjem stanju ni sposobno preživljati naglo se množčega prebivalstva. Prirastek na prebivalstvu je 2,50 odstotka na leto, porast pridelka živeža ne gre z njim v korak, kaj da bi bil šele hitrejši. Indijska vlada pod Nehrujem se je v skladu s socialističnimi načeli vrgla na izgradnjo težke industrije, namesto da bi posvetila vso pažnjo in dala prednost razvoju in napredku poljedelstva kot osnovne gospodarske panoge dežele. Da bi preživela ljudske množice, se je morala Indija v zadnjih desetih letih vedno znova obračati na Združene države za pomoč v hrani. Dobila jo je skupno v vrednosti 3 bilijonov dolarjev.

Konferenca o Vietnamu v Manili

Na pobudo filipinskega predsednika Marcosa se bo vršila 18. oktobra t. l. v Manili pomembna vrhunska konferenca o Vietnamu. Na tej naj bi se zbrali vladni in državni voditelji Združenih držav Amerike in vseh azijskih držav, ki podpirajo mirovna prizadevanja Amerike v vietnamskem sporu. Kot prvi je prijavil svojo udeležbo na tej konferenci ameriški predsednik Johnson v torek, 27. septembra.

Prijavili so se že tudi: južnovietnamski ministrski predsednik Kao Ky, južnokorejski državni predsednik Chung Hee Park, novozelandski premier Holyoake, avstralski ministrski predsednik Holt in siamski premier Thanom.

Pobuda filipinskega predsednika Marcosa je sprožila v zapadnem svetu močno odobravanje in veliko zadovoljstvo. Optimistični opazovalci v Vietnamu vidijo v tej vrhunski konferenci v Manili nekako predigro za sestanek obeh nasprotnih taborov v vietnamskem sporu.

Zastopstvo papeža v Saigon

Čisto nepričakovano je v torek popoldne odletelo v Saigon posebno zastopstvo sv. očeta. Papež Pavel VI. pa je še pred odhodom poklical k sebi voditelja delegacije nadškofa Pignedolija.

Uradni razlog potovanja papeževnega zastopstva je prizadevanje Vatikana izgladiti globoke nesporazume med 1,8 milijona katoličanov v Južnem Vietnamu in budisti.

Kakor javljajo iz vatikanskih krogov, bi podvzela delegacija, v kateri je tudi visoka osebnost vatikanskega državnega tajnika, v ugodnem primeru tudi neposredno pobudo kot posredovalec v vietnamski vojni. Misiji pripisujejo v Rimu izreden pomen, saj sledi teden po objavi papeževe enciklike »Christi Matri Rosarii (Kristusovi Materi rožnega venca), mirovni poziv vsem vojskujočim se narodom.

Eno leto zapora za Mihajlova

Opozicijski jugoslovanski pisatelj in bivši asistent na zadarski filozofski fakulteti Mihajlo Mihajlov je bil 23. septembra pred okrožnim sodiščem v Zadru obsojen na leto dni zapora zaradi širjenja lažnih vesti, ki bi lahko vzbudile med jugoslovanskim prebivalstvom nemir in nezadovoljstvo. Poleg zaporne kazni je sodišče izdalo proti sedaj 32-letnemu pisatelju varnostne ukrepe: prepoved, da eno leto po prestani kazni javno nastopa v tisku in na javnih zborovanjih. Razen tega mu je sodišče odvzelo obtožbene spise, kakor tudi nagrade, ki si jih je pridobil z objavljanjem svojih člankov v tujini.

Mihajlov med obravnavo ni bil navzoč. Njegov zagovornik je vložil proti obsodbi priziv. Do konca novega sodnega postopka pa ostane obsojeni pisatelj na svobodi.

Ko je Mihajlov po zaključku obravnave prišel na sodišče, je občinstvo pisatelja sra-

Nehrujev naslednik Šastri je spoznal, da se mora Indija postaviti najprej na lastne noge v pogledu prehrane. Na njegov predlog je indijski parlament v novem gospodarskem načrtu posvetil posebno pažnjo napredku poljedelstva in z njim zvezane obrti. Indira Gandhi je prevzela nalogo izvedbe tega načrta.

Indija trenutno nima opravka samo s težavami v prehrani, mora miriti tudi vzbujajoči se nacionalizem posameznih jezikovnih skupin. Ko je pristala na zahtevo Sikhov po lastni državi v federaciji z lastnim pundžabskim jezikom, so se dvignili proti temu Hindi in prišlo je do krvavih spopadov, ki jih je končalo šele vojaštvo.

Vlada v Saigonu je v torek v svoji prvi izjavi dejala, da bodo vse zavezniške dežele dobile nujna in potrebna pojasnila o sedanjih in prihodnjih ciljih Vietnama.

Obisk v filipinskem glavnem mestu Manili je za ameriškega predsednika Johnsona prvo tako večje potovanje po prevzemu predsedniške oblasti leta 1963, izvenšši seveda kratki potovanji v Kanado in Mehiko. Po vesteh iz Bele hiše pa za sedaj ne obstajajo nobeni načrti obiska predsednika v Avstraliji ali v drugih državah pacifiškega področja.

V Saigonu so pred tremi dnevi otvorili zasedanje nove zakonite skupščine. Ministrski predsednik Kao Ky je ob tej priliki ugotovil, da se je začela za Južni Vietnam doba demokracije, miru in blagostanja, vendar še čakajo deželo neizmerne težave in preizkušnje. Državni predsednik Van Thieu pa je pozval poslance, naj dajo vladi zakonito podlago.

Odposlanstvu pripadajo: nadškof Pignedoli, apostolski zastopnik v Kanadi, monsignor Dossena, član vatikanskega državnega tajništva in monsignor Jacqueline od vatikanske kongregacije za oznanjevanje verskih načel.

Konferenca z zastopniki budistične Cerkve se bo začela v petek, 30. septembra. Če bi uspelo doseči sporazum med budistično večino in katoliško manjšino, bi bilo to brezdvoma odločilnega pomena za zedinjenje Vietnamcev.

Pred odhodom iz Rima je nadškof Pignedoli izjavil, da prinaša v Saigon poslanstvo ljubezni in miru v deželo, v kateri se mora vprašanje odnosov med katoliško Cerkvijo in drugimi verami obravnavati z največjo obzirnostjo in pažnjo.

motilo, posamič pa so metali vanj celo reči. Že malo poprej je prišlo med tujimi novinarji in domačini do dejanskih obračunavanj. Med razglasitvijo obtožbe so se čuli klici, kot na primer »proč z njim iz Zadra«, ali »pošljite ga v inozemstvo!«

Opazovalci sodnega procesa pa so bili pravzaprav zaradi izrečene obsodbe prijetno presenečeni, saj so bili prepričani, da bodo pisatelja v vseh točkah obtožnice spoznali za krivega. Mihajlova so kaznovali zgolj zaradi njegovih pred kratkim v tujini objavljenih spisov. Sodišče je Mihajlova oprostilo druge točke obtožnice, da je ponovno dopustil tiskanje sestavka »Moskovsko poletje«, zaradi česar je bil že obsojen. Sodnik je pohvalil poskus pisateljevega prizadevanja, ker je iz članka črtal tiste odlomke, zaradi katerih so izdajo prvotno prepovedali.

Domačim težavam in sporu zaradi Kašmirja se je pred štirimi leti pridružil še spor z rdečo Kitajsko o skupni meji. Tudi ta spor zahteva krepitev narodne obrambe in odtegotanje že tako pičlih sredstev od drugih, nujnejših nalog.

Indija je poleg Kitajske največja in najpomembnejša sila Azije. Kitajska se skuša rešiti iz zaostalosti v okviru komunizma. Indija hoče k istemu cilju na temelju demokracije in svobode. Vsa ostala Azija gleda na nju in se ob njunih uspehih odloča za komunistično ali svobodno demokratično pot. Zahodni svet se tega zaveda, zato tudi nudi Indiji iz leta v leto obsežno gospodarsko pomoč.

Stolni prošt dr. Rudolf Blüml

Koroške Slovence je zadela težka izguba. V sredo, 28. septembra, ob 5.15 zjutraj, je v bolnici elizabetink za zmerom zatisnil svoje trudne oči stolni prošt in mil. prelat dr. Rudolf Blüml.

Pokojni stolni prošt se je rodil 16. aprila 1898 pri Sv. Pavlu v Ziljski dolini kot osmi izmed desetih otrok preprostih in značajnih staršev.

Po odlično opravljeni gimnaziji in bogoslovju je bil 29. 6. 1922 posvečen v mašnika. Svoje teološke študije je nadaljeval na Dunaju. Življenjska leta v avstrijskem glavnem mestu so bila izrednega pomena za mladega kaplana. Tu se je spoznal s tedanjim avstrijskim kanclerjem dr. Seiplom, ki je kmalu spoznal izreden talent katoliškega duhovnika, zato se je kot lasten oče zavzel in brigal zanj. Uspeh ni izostal, kajti značajni duhovni pastir je vedel, da je treba mladost dobro izrabiti. Z dvojnim doktoratom se je vrnil na Koroško in tu začel za svoj koroški slovenski narod plodovito delo na duhovniškem in kulturnem poprišču.

Svoje duhovniško delo je začel z izgradnjo tedanjega tajništva Karitas v naši Mohorjevi hiši. Med leti 1929 do 1932 je vodil župnijo št. Janž tako vzorno, da je bila zgled vsem našim faram. Izredno nadarjenega duhovnika je škof poklical v stolni kapitelj in ga imenoval za stolnega župnika in kot zastopnika krške škofije v deželni zbor, a leta 1950 ga je nastavil za docenta celovškega bogoslovja ter mu poveril nadzorstvo veronauka na koroških srednjih šolah, leta 1957 pa ga je odlikoval s častnim naslovom stolnega sholastra. Še isto leto ga je sv. oče imenoval za svojega hišnega prelata, letos 16. aprila pa je bil umeščen za stolnega prošta.

Njegovo pisateljsko delovanje je bilo spričo njegovega temeljitega študija teologije, filozofije in družboslovja zelo plodovito. Tako je poleg doktorskih razprav »Bistvo organizacije«, in »Pavel in Troedini Bog« priredil teološki del knjige »Nova družba«, dalje tri knjige o kanclerju-duhovniku dr. Ignacu Seiplu. Pri Mohorjevi pa je izšel v njegovi pripravi »Dnevnik duhovnega življenja s. Terezike Zwitter«. Koliko pa je še člankov in spisov v naših listih, bi komaj našteali.

S svojim kulturnim dejanjem in nehanjem je bil cela desetletja pravi in pristni duhovni voditelj generacije naših duhovnikov in akademikov. Še pred drugo svetovno vojno je bil član skupnega odbora Mohorjeve družbe, po letu 1938 do razpusta pa predsednik koroške Družbe sv. Mohorja. Po Hitlerjevem polomu se na njegovo pobudo začne novo družbino delovanje.

V resnici je bilo njegovo življenje en sam delovni dan, zato tudi ni izostala nad vse bogata kulturna žetev.

Sedaj je po težki bolezni ugasnil žar njegovih oči. Po vsej teži tega zemeljskega življenja je našel vso srečo ob božjem Srcu v večnosti, kateremu je vse življenje z vso odločnostjo služil.

Koroški Slovenci se klanjamo njegovega spomina, med nami pa bo ostal za zmerom zapisan v naših srcih in dušah. Naj počiva v miru naš veliki rojak!

Obširnejši oris njegovega dela bomo priobčili v naslednji številki.

Politični teden

Po svetu . . .

SUKARNO PROSI ZA POMOČ

Radio Džakarta je potrdil, da se bo 1. oktobra začel proces proti bivšemu zunanjemu ministru Subandriju. General Nasution, ki je predsednik ljudskega posvetovalnega kongresa, je izjavil, da je bil Subandrio voditelj tistih, ki so sodelovali pri poskusu državnega udara lanskega 1. oktobra. Nasution je dodal, da bo proces proti Subandriju opozorilo sedanjim ministrom, naj ne dovolijo, da bi se ponovila dejavnost starega režima. Subandria so aretirali kmalu potem, ko je general Suharto marca prevzel oblast; od tedaj je vedno zaprt.

List »Trisakti«, ki je pod nadzorstvom vojske, pa opozarja predsednika Sukarna, da je angleški kralj Edvard VIII. zgubil svoj prestol zaradi neke ženske. »Trisakti« obtožuje drugo Sukarnovo ženo Hartini, da je vpletena v komunistično propagando. List trdi, da je Sukarno zaradi svoje žene v slabem položaju, ker da ona zelo vpliva nanj.

Predsednik Sukarno pa je danes govoril članom »generacije 1945«, to je skupini bivših borcev za neodvisnost. Izjavil je med drugim: »Zapomnite si, da mednarodni imperializem skuša ločiti nas, Indonezijo in ljudstvo.« Pozval je svoje stare prijatelje, ki so ga poznali kot mladega revolucionarja, naj mu pomagajo v borbi proti mednarodnemu imperializmu in proti tistim, ki širijo obrekovanje proti njemu in njegovim štirim ženam. Pripomnil je: »Jaz sem človek kakor vsi drugi. Ljudje včasih grešijo in če vi, moji stari prijatelji, lahko pokažete, kakšne so moje napake, jih bom lahko popravil.«

Prav istočasno pa je skupina intelektualcev »Kasi« pozvala Sukarna, naj odstopi ter zahteva, naj ga postavijo pred sodišče, češ da je »izdal narod«. Studentje z Jave pa so zahtevali, naj njegovo ženo Hartini aretirajo pod obtožbo, da je pomagala komunistom, dala jim je 200 milijonov rupij (denar). Skupina »Kasi« trdi, da je Sukarno spremenil »dirigirano demokracijo« v diktaturo ter da je napravil zmedo v indonezijskem gospodarstvu.

PODKANCLER MENDE O OPAZOVALCIH V OZN

Zahodnonemški podkancler Mende je izjavil, da bi sprejem opazovalca vzhodnonemške vlade v Organizacijo združenih narodov pomenil znaten uspeh za Vzhodno Nemčijo. Mende, ki se je vrnil iz Združenih ameriških držav, je na tiskovni konferenci izjavil, da ni izključeno, da bodo na sedanjem zasedanju glavne skupščine OZN razpravljali o sprejemu opazovalca za vsako državo, ki ni še članica svetovne organizacije. Dejal je, da bi s sprejemom vzhodnonemškega predstavnika »propaganda vzhodnega Berlina za priznanje obstoja dveh nemških držav zavzela še večji obseg«.

Kar se tiče notranje politike, je Mende izjavil, da ostane svobodna demokratska stranka, kateri on predseduje, zvesta vladni koaliciji, v kateri sodeluje. Pripomnil je, da bo vsaka sprememba v vladi izvršena sporazumno s svobodno demokratsko stranko.

OBČINSKE VOLITVE NA ŠVEDSKEM

Švedska socialdemokratska stranka, ki je že 34 let na oblasti, je pri zadnjih občinskih volitvah, dne 18. septembra, utrpela hude izgube. Zgubila je približno osem odstotkov glasov. Najbolj je napredovala komunistična partija, in sicer približno za 2,5 odstotka.

Socialdemokrati so dobili 42,8 odstotka glasov (pri upravnih volitvah leta 1962 so dobili 51 odstotkov, pri političnih volitvah leta 1964 pa 47,8 odstotka). Liberalci so dobili 16,5 odstotka (17 odstotkov, 16,7 odstotka), konservativci: 14,1 (14,7, 13,1), stranka centra: 14 (13,3, 13,5), komunisti: 6,6 (9, 5,4), krščanski demokrati 1,8 (leta 1962 niso kandidirali, leta 1964 so dosegli enak odstotek). Dve novi skupini sta dobili skupno 4,2 odstotka glasov.

Občinski in okrajni svetovalci imajo nalogo izvoliti polovico članov zgornje zbornice.

Predsednik švedske vlade Tage Erlander je po radiu izjavil, da vodstvo stranke zaskrbljenostjo gleda na izid volitev in da

ne izključuje možnosti novih splošnih volitev. Pripomniti je, da bo vodstvo skupno s parlamentarno skupino proučilo posledice zadnjih volitev.

Odstotek 42,8 je najnižji, kar jih je socialdemokratska stranka dosegla od leta 1931 dalje.

FRANCOSKI MINISTER O ODNOSIH Z ZDA

Francoski zunanji minister Couve de Murville je pred odhodom v New York na zasedanje glavne skupščine Organizacije združenih narodov izjavil, da bi se prav rad sestal s predstavniki ameriške vlade, da se obnovijo stare prijateljske vezi med Washingtonom in Parizom. Pripomnil je, da so težave med Francijo in Združenimi državami Amerike nastale predvsem zaradi »nesporazumov«. Couve de Murville je dodal, da umik ameriških oporišč in naprav Organizacije severnoatlantskega pakta iz Francije ne predstavlja problema, ker so vsi sprejeli datum 1. aprila 1967. Ni pa bilo še rešeno vprašanje, kaj bi storili v primeru vojne. Hkrati pogajanja o bivanju francoskih čet v Nemčiji niso napredovala.

O Vietnamu je Couve de Murville izključil francosko posredovanje, ker ne daje sedaj nobene možnosti uspeha. Tudi razprava v glavni skupščini OZN ne bi koristila, ker Severni Vietnam in Kitajska nista članici te organizacije.

SPOR MED MADRIDOM IN LONDONOM ZARADI GIBALTARJA

Britansko-španske razgovore o Gibraltarju so prekinili in jih preložili za nedoločen čas. Španski veleposlanik v Londonu je zavrnil britansko popuščanje in ga ocenil za nezadostno. Zdaj je preostalo samo še to, da diplomati ponovno določijo datum novega sestanka.

Trenutno so britanski predlogi naslednji:

1. gibraltarski ministrski svet naj bi se spremenil v občinskega. S tem bi špansko vlado prepričali, da Velika Britanija ne namerava dati Gibraltarju neodvisnost. Španska vlada bi imenovala v Gibraltarju predstavnika, ki bi bil pristojen za špansko-gibraltarske zadeve, ne da bi pa imel pravice vmešavati se v pokrajinsko upravo.

2. Španija bi mogla uporabljati pristanišče in letališče v civilne in vojaške namene, toda pod britanskim nadzorstvom. Španija bi po tem predlogu nekako dobila položaj zavezniške države v Organizaciji severnoatlantskega pakta.

Toda za špance, ki hočejo predvsem neodvisnost nad Gibraltarjem in se šele potem pogovarjati o njegovih posebnih pravicah, so ti pogoji nesprejemljivi.

Ko so se 18. maja začeli razgovori v Londonu, je španski zunanji minister Castiella dejal, da »Gibraltar kot vojaško oporišče nenehno ogroža Španijo«. Britanski minister mu je takoj odgovoril, da so ji potemtakem nevarna tudi ameriška oporišča na njenih tleh.

Napeti propagandni dvoboj v Britaniji dobiva delno tudi obliko obrambe. Petindvajset tisoč prebivalcev Gibraltarja se namreč noče priključiti k Španiji, ker jim je v umetno vzdrževanem gospodarstvu vojaškega oporišča boljše kot povprečnemu Špancu. Toda temu gospodarstvu se približuje konec. Prvo znamenje novih časov je umik britanskih bombnikov. To pomeni, da bo odšlo kakih 1700 ljudi skupaj z družinami in zaslužkom.

Tudi z vidika Gibraltarja se bosta morala London in Madrid prej ali slej sporazumeti. V Gibraltarju se zaradi tega z vso naglico preusmerjajo v turizem. Začeli so graditi hotele. Dojeli so, da so Gibraltarju kot vojaškemu oporišču dnevi šteti. Tega se vedno bolj zaveda tudi javnost v Veliki Britaniji. Kljub temu nihče ne pričakuje, da se bodo kmalu sporazumeli.

EISENHOWER PRETIL KITAJSKI Z A-BOMBO

Samo grožnja po uporabi jedrskega orožja je prisilila leta 1953 Kitajsko, da je sklenila premirje na Koreji, je v nedeljo 18. septembra, izjavil nekdanji predsednik Združenih držav Amerike Eisenhower. Ob tej priliki je Eisenhower naglasil, da je bil v nasprotnem primeru pripravljen napasti Kitajsko z atomskimi bombami. Na to je Kitajce tudi v resnici opozoril. In šele to dejstvo je sovražnika spametovalo, da je bil pripravljen nadaljevati mirovna pogajanja.

Eisenhower je s to ugotovitvijo posredno zavzel stališče do vietnamskega spora: »Bil je čas, ko si Združene države Amerike niso mogle več dovoliti doprinasati velikega krvnega davka, zato je hotel korejsko vojno končati hitro z atomskim orožjem.«

. . . in pri nas v Avstriji

● tudi če bomo popolnoma uresničili desetletni program za gradnjo šol, bo na višjih in srednjih šolah primanjkovalo še zmerom več kot 800 šolskih sob;

● več kot 5000 učiteljev z učiteljskim izpitom bo manjkalo višjim šolam, če merodajne oblasti ne bodo podvzele izrednih ukrepov;

● leta 1976 bo v zveznih deželah 18.000 maturantov — danes jih je 12.000 — vendar bi jih gospodarstvo potrebovalo najmanj 28 tisoč, da bi tako zadovoljilo potrebo po visoko usposobljenih delavcih.

DRŽAVNI PRAZNIK 26. OKTOBRA

Kaj pravi Cerkev k zamenjavi praznika? Noben cerkveni praznik se ne more zamenjati z avstrijskim državnim praznikom brez izrecnega dovoljenja Vatikana. To so izjavili v torek, 20. septembra, pristojni avstrijski cerkveni krogi. V izjavi je rečeno, da so zakoniti cerkveni prazniki v Avstriji zapisani v konkordatu. To pa je državna pogodba med Sveto stolico in avstrijsko republiko. Vsaka sprememba pogodbenega besedila, torej tudi v njej določen razpored praznikov, se more izvršiti samo z neposrednimi pogajanjimi med avstrijsko zvezno vlado in sedežem papeževega diplomatskega predstavnika. V tem vprašanju pa ni nobene pravne podlage za pogajanja med zvezno vlado in avstrijskim škofstvom, je pisal katoliški tisk Kathpreß. Prav zategadelj ne morejo avstrijski škofje k temu vprašanju odgovoriti niti z »da« niti z »ne«.

Zvezna vlada se je hotela glede tega že prej pogovarjati s Cerkvijo, če bi bila priprljena se odpovedati enemu cerkvenemu prazniku, tako da bi vpeljali lahko 26. oktober kot državni praznik (velikonočni ponedeljek, binkoštni ponedeljek, Presv. Rešnje Telo ali morda dan Vseh svetnikov).

SLOVENCİ doma in po svetu

Miro Cerar: zlato in bron

Slovenec Miro Cerar je na svetovnem prvenstvu v telovadbi v Dortmundu dosegel sijajen uspeh; postal je svetovni prvak na konju in zato prejel zlato kolajno, potem pa še bronasto medaljo za vajo na bradlji. Miru Cerarju je manjkalo do bronaste kolajne na drugo le 0,25, tako da je potem delil 4. mesto z Voroninom, novim svetovnim prvakom v dvanašterboju. To je bilo v nedeljo, 25. septembra, dopoldne, v finalu na posameznih orodjih.

Cerar je nastopil na treh orodjih in osvojil dve medalji: zlato in bronasto.

Naši rojaki v Kanadi

Prve dni septembra je imelo društvo »Sava« (Slovenski akademiki v Ameriki) svoje letno zborovanje v dvorani Marije Pomagaj v Torontu. Udeležili so se ga slovenski akademiki iz New Yorka, Clevelanda, Chicaga, Toronta in drugih krajev Amerike in Kanade. Na študijskih sestankih sta predavala dr. J. M. Kirschbaum in č. g. F. Turk. Člani so za poslovno dobo enega leta izvolili nov centralni odbor, kateremu bosta načelovala Henrik Štalcer iz New Yorka kot predsednik in Peter Čekuta iz Toronta kot podpredsednik.

Mladinski pevski zbor in folklorna skupina Slovenske šole Marije Pomagaj sta nedavno sodelovala na prireditvi, ki jo je torontska mestna občina priredila na odprtem prostoru pred novo mestno hišo. Pevski zbor je zapel štiri slovenske pesmi, folklorna skupina pa je izvajala slovenske narodne plesje. Zbor je dirigiral g. Tone Zrnc, folklorno skupino pa je vodil g. Ciril Soršak.

Slovenska folklorna skupina Marije Pomagaj je pred kratkim tudi nastopila na prireditvi, ki jo ob zaključku vsakoletnega velesejma v Torontu organizira mestna občina, sodelujejo pa predvsem narodne skupine naseljencev. Te predstave v ogromnih velesejskih prostorih se vsako leto udeležijo izredno število ljudi. Letošnji predstavi je prisostvovalo nad trideset tisoč gledalcev.

Smrt zavedne Slovenke

Pred kratkim je umrla v Rimu v bolnišnici Fatebenefratelli na Tiberinskem otoku v starosti 60 let zavedna katoliška Slovenka in zvesta članica društva rimskih Slovencev »Slomšek«, Pepca Kerševan.

Avstrijsko gospodarstvo pa izjavlja, da zaradi ne preveč roznatega gospodarskega položaja ne zmore še novega praznika.

Zvezni kancler dr. Josef Klaus je glede tega vprašanja v torek, 20. septembra, izjavil, da upa, da bodo do 20. oktobra uzakonili novi državni praznik. Zaradi nado mestnega dne pa se bosta pogovarjala s Sveto stolico zunanji in prosvetni ministri.

ZMEROM MANJ VELEPODJETIJ V AVSTRIJI

Število avstrijskih podjetij s preko 1000 nastavlencev je pri nas zmerom manjše. Medtem ko je bilo v septembru leta 1962 še 82 takih podjetij, se je njih število ob koncu leta 1963 zmanjšalo že na 79.

Podobna slika je pri podjetjih s 500 do 1000 delavcev: leta 1962 jih je bilo še 193, a v letu 1963 še komaj 129. Skupaj znaša delež vseh podjetij s preko 500 delojemalcev z ozirom na celotno število avstrijskih podjetij približno 4,5 odstotka. Nasproti temu pa se stalno dviga število podjetij s 100 do 500 zaposlenih.

V tej zvezi naj omenimo prav zanimivo dejstvo, ki ga je ugotovil pred nekaj časa inštitut za raziskovanje obrtniških zadev. Ta je na podlagi povpraševanja prišel do sledečih zanimivih zaključkov: avstrijski delojemalci proti pričakovanju bolj cenijo srednja in manjša podjetja. To nagnjenje do manjših podjetij pa opazamo pri vseh vrstah poklicev, vendar je število nameščencev, ki se je izreklo za to obliko podjetij najnižje, in to le 32 odstotkov, nasproti 35 odstotkov pri neizkušenih delavcih (pomožni delavci) in 38 odstotkov pri strokovnih delavcih.

Preudarki pri tem pa grejo seveda na račun gotove tradicije in starih naziranj.

Inštitut za obrtniška raziskovanja je na podlagi teh poizvedovanj prišel do zaključka, da se je od vseh vprašanih v manjših in malih podjetjih 70 odstotkov odločilo za delo v teh, medtem ko se je od vprašanih iz velepodjetij 78 odstotkov odločilo za večja podjetja.

LIKOVNA UMETNOST V CELOVCU:

„Salzburška skupina“ v Domu umetnikov

Koroško Umetniško društvo je storilo prav, ko nam je predstavilo salzburške umetnike v »Domu umetnikov« v Celovcu. Za zameno pa so povabili koroške slikarje in kiparje v Salzburg (22 po številu). Razstavo slednjih bodo zaprli danes v petek, 30. septembra.

Ogromnega pomena so take kulturne izmenjave, saj služijo k spoznavanju sosednjih zveznih dežel in zaslužijo zato vso našo pozornost, prav tako kot one s sosednjimi državami. In vprav zato moramo pozdraviti gojitev takih izmenjav, ker moremo le tako spoznati in prodreti v kulturno aktivnost sosednjih dežel.

V »Domu umetnikov« razstavlja tačas (že od 16. septembra) 18 likovnih umetnikov, pod imenom »Salzburger Gruppe« (Salzburška skupina). So to slikarji in kiparji, ki razstavlajo v vseh prostorih »Umetniškega doma«. Tako ima obiskovalec razstave lepo priložnost spoznati likovno ustvarjanje naše sosednje salzburške dežele. Teh 18 umetnikov je razstavilo 126 del, in sicer so to: slike, grafike in plastike.

V središču pozornosti »Salzburške skupine« je brez dvoma njih vodja, profesor Slaví Soucek, ki je s svojo litografsko šolo postal znan doma in v tujini. Njegova po večini grafična dela so polna domislekov, duhovitosti in tehničnih prefinjenosti.

Prav tako kot Soucek si je pridobil do-

ber glas tudi Max Pfeiffer-Watenphul s svojimi akvareli in litografijami. Najbolj ga zaposluje pokrajina, od katere ga je zlasti navdihnila grška in italijanska pokrajina. S svojimi stvaritvami je zastopan Herbert Breiter, ki razstavlja pokrajine, neke vrste vedute, kakor tudi litografična dela in risbe.

Pozabiti pa ne smemo Rudolfa Hratilo, ki se je učil deloma pri našem Koligu, potem pa je delal v ateljejih v Parizu in Londonu. Njegova dela pričajo, da ljubi motive kaotičnega miljeja, kot so na primer pristanišča in predmestja. Njegovi akvareli so čutni in velikopotezni.

Herman Ober se izživlja v kompozicijah z vejnatimi in zapredenimi oblikami. Kay Krasnitzky pa kaže v svojih grafikah dekorativne strukture. Vesela in polna življe-

nja so olja in en akvarel najstarejšega umetnika — likovnika med »Salzburško skupino« Edwarda Bäumerja. Od drugih pa se razlikujeta dve tempera sliki Wilhelma Kaufmanna.

Razstavo dopolnjujejo s svojimi slikami in grafikami še sledeči umetniki: Trude Engelsberger, Rudolf Karsch, Irma Toledo, Exel Egger, Hildegard Jantsch, Helga Müller, Werner Otte in Karl Schindler.

Da pa bi bila razstava popolnejša, jo poživljajo dela dveh kiparjev Hansa Richterja in Maxa Riederja, ki se obiskovalcu predstavita z majhnimi plastikami. Richter razstavlja poleg tega še dva brončena križa z vdolanimi dragulji. Na gledalca še posebej močno učinkuje »Marija z otrokom«, medtem ko se Rieder izživlja s svojimi brončenimi kipcema »Žena s psom«, in »Mlada mati«.

Razstava »Salzburška skupina« bo odprta še do srede, 5. oktobra; odprta je vsak dan od 9. do 12. ure in od 15. do 18. ure.

Občni zbor Koroške dijaške zveze

Kakor že v prejšnjih letih je KDZ tudi letos sklicala svoj občni zbor, da napravi delovni obračun, pregleda, kaj je bilo dobrega in kaj je bilo slabega, in da si ustvari nov koncept za delovanje v prihodnjem letu. Občni zbor je bil dne 18. septembra, ob 10. uri dopoldne v Mohorjevem domu. Povabilu so se odzvali predvsem dijaki Slov. gimnazije in visokošolci. Častni gostje so bili: zastopnik dunajskih Čehov gospod Hansmann s soprogo — g. Hansmann z velikim zanimanjem zasleduje delovanje naše organizacije — predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Valentin Inzko, tajnik NSKS dr. Reginald Vospner ter zastopnik Kluba slovenskih študentov na Dunaju Feliks J. Bister.

Na sporedu je bil referat predsednika, poročila posameznih odbornikov, volitev novega osrednjega odbora, sosveta in preglednikov. Občni zbor je vodil Matevž Grilec.

Najprej smo se v minuti molka spomnili članice KDZ, Olge Kraut, ki ni mogla biti več v naši sredi.

Predsednik Filip Warasch je v svojem uvodnem govoru orisal delo KDZ v poslovnem letu, nakazal nam je dobre in slabe strani. Na splošno se je izrazil zadovoljivo, obe glavni prireditvi, jubilej ob petletnici obstoja KDZ ter 3. zamejski mladinski tabor v Trstu, sta bili uspešni. Karal pa je dejstvo, da se je dijaška zveza premalo trudila za boljše stike s podeželjem. Prav na široko je govoril o odnosih do Kluba slov. študentov na Dunaju, ki niso bili razveseljivi. Izrazil je željo po mirnem sodelovanju in sožitju s Klubom.

Kakor na vsakem občnem zboru, tako so tudi letos odborniki podali poročila. O sejah na Dunaju je poročala tajnica Mica Wernig, o sejah v Celovcu pa Wutte

Helena. Blagajnik Oitzl Janko nam je poročal o denarnem stanju KDZ. Zgube ravnno ni bilo, v bistvu pa smo ostali isti reveži.

Poročilo predsednika srednješolske veje Marka Jernejca:

Prva skrb je veljala petletnici. Srednješolci so aktivno sodelovali in pomagali, sestavili so program prireditve, ki je sijajno uspela. Prireditve je bila 29. decembra lani. Dopoldne je bil seminar, kjer smo diskutirali o problemih in skušali najti novih smeri in boljših poti. Popoldne pa je bila slavnostna akademija s petjem in govori. Tudi v letošnjem letu so srednješolci prirejali Quiz-večere in tekmovanja med posameznimi člani KDZ.

Najbolj aktiven izmed treh odsekov v osrednjem odboru je bil politični, ki mu je predsedoval Zdravko Inzko. Imeli smo 5 sestankov, na katerih je referirala vrsta znanih osebnosti, od ministra pa do preproste srednješolca. Generalni sekretar Zveze evropskih manjšin (FUEV) Skardegard nam je govoril o življenju in problemih raznih evropskih manjšin. Bivši državni poslanec, zdajšnji minister za promet dipl. inž. dr. Ludwig Weiß je referiral o državnoborskih volitvah in nas obenem tudi poučil v državljanskih vedah. Prof. Jože Vakounik nam je pripovedoval o »Kočijažu Evrope« de Gaullu. Največ mladine pa je prišlo poslušat našega rojaka pisatelja Karla Mauserja. O Vietnamu pa je razpravljala sedmošolka Lampichler Aleksander.

Dramski odsek je nadaljeval zimsko spanje tudi še v igredi. Samo enkrat se je zdramil in povabil prof. dr. Pavla Zablatnika, ki je govoril o folklori. Bolj uspešen je bil športni odsek, saj je zmagal v nogometni rundi.

V začetku julija je bil občni zbor sred-

nješolske veje, kjer so izvolili nov odbor: za predsednika Miha Zablatnika, nadalje so v odboru še: Rozi Besser, Rutar Marija, Waldhauser Peter ter Srien Kristijan.

Poročilo Stefana Pinterja o 3. zamejskem mladinskem taboru v Trstu: Priprave so se začele že v začetku leta. Navezali smo stike z SKK v Trstu. V Trbižu so bile 4 seje, kjer smo se zmenili glede poteka tabora in sobotnega seminarja.

(Dalje na 4. strani)

„Galerija 61“ razstavlja

V sredo, dne 28. septembra, ob 18. uri so odprli v »Galeriji 61«, Bahnhofstr. 24, razstavo sedmih avstrijskih likovnih umetnikov: Fabianija, Jungwirtha, Moswitzerja, Omana (koroški Slovenec), Painitza, Staudacherja in Tragatschniga.

Vsi ti naštetí avstrijski likovni umetniki so delovali na razstavi »Premio Joan Miro 1966« v Barceloni, v Španiji in so bili odlikovani s prvo nagrado.

Lastnica »Galerije 61« gospa Josefin Nitsch je odprla razstavo v navzočnosti samih umetnikov, pri otvoritvi pa so bile prisotne vplivne osebnosti javnega in kulturnega življenja Koroške in pa številni ljubitelji likovne umetnosti.

Razstava bo odprta do 14. oktobra, obiščite jo pa lahko od ponedeljka do petka od 16. do 19. ure.

B. L.

GLEDALIŠČE V CELOVCU

Mestno gledališče ima od petka, 30. septembra do petka 7. oktobra takle spored:

V PETEK, 30. septembra, bodo igrali »Der Geizige« (Skopuh), komedijo slavne francoskega pisatelja komedij Jeana Baptista Molièra; 2. predstava za F-abonma; 2. predstava za GWG-petek; 1. predstava za podeželski petkov abonma.

V SOBOTO, 1. oktobra, bo repriza opere »La Traviata« največjega opernega komponista Giuseppea Verdija.

V NEDELJO, 2. oktobra, bo Mestno gledališče ponovilo opero »La Traviata«; 1. predstava za GWK-nedelja; 1. predstava za podeželski nedeljski abonma.

V SREDO, 5. oktobra, bodo igrali »Streng geheim«, komedijo Arthura Watkyna.

V ČETRTEK, 6. oktobra, bo gostovalo v Celovcu Mestno gledališče iz Ingolstadta (Zahodna Nemčija). Upozorili bodo »Wer hat Angst vor Virginia Woolf?« (Kdo se boji Virginije Woolf?); drama Edwarda Albeeja, v nemški prevedbi Pinkasa Brauna; 4. predstava za D-abonma; 4. predstava za GWG-četrtek; 3. predstava za GWK-četrtek.

V PETEK, 7. oktobra, ponove gostje iz Ingolstadta dramo »Kdo se boji Virginije Woolf?« 3. predstava za F-abonma; 3. predstava za GWG-petek; 2. predstava za GWK-petek.

ka na slovenskih obrtno nadaljevalnih šolah. Spisal je leta 1948 prvo slovensko knjigo za čevljarstvo strokovno risanje »Priročnik za čevljarje«.

D o d a t e k

Ko sem našim bralcem podal nekaj imen zaslužnih vzornikov čevljarjev, naj še navedem naši mladini kot zgled pridnosti, varčnosti in podjetnosti ime

ANDREAS GROHAR, SCHUHHAUS „BALLY“ V CELOVCU.

V tržiškem muzeju hranimo prvi katalog bivše obrtno nadaljevalne šole, ob njeni ustanovitvi v šolskem letu 1882-83. Zapisano je, da je Andrej Grohar doma iz Podbrda, obiskoval v šol. l. 1882-83 pripravljalni raz. Ob. n. š. v Trzinu, kot čevljarški vajenec pri Karlu Dobrinu. Bil je priden in varčen. S prihranki se je v Celovcu osamosvojil in dal današnji firmi »Bally« osnovno podlago. Po naročilu svojega že pokojnega očeta, s katerim sta skupaj delala, sem ga obiskal l. 1929, ko je imel trgovino in delavnico v Kramergasse štev. 9, v Celovcu.

V I R I :

A. Hässelbarth, Das Schuhmacherhandwerk 1928. — A. Hässelbarth, Der Schuhmachermeister 1934 — Der Österreichische Schuhmachermeister 1928 — Der Deutsche Schuhmachermeister 1934 in 1936 — Kollendar DSM v Celovcu 1905 — Feuerreiter, Köln, 12. IV. 1965. Zum 3. Internationalen Kolpingtag, Köln 27. — 30. V. 1965 — Katalog Ob. n. š. Tržič 1882-83.

ANDREJ TIŠLER:

(Nadaljevanje in konec)

Slavni in zaslužni čevljarji

S 1. januarjem 1875 leta je pričel izdajati svoj lasten čevljarški strokovni list »Neue Wiener Schumacher-Zeitung«, ki se je pozneje preimenoval v »Der Österreichische Schuhmachermeister«, ki je kot prva strokovna revija izhajala 2-krat mesečno z modno prilogo. Najpomembnejše njegovo delo pa je ustanovitev prve čevljarške strokovne šole na Dunaju dne 1. junija 1876, pod naslovom »Wiener-Schuhmacher-Lehranstalt« s teoretičnim in praktičnim poukom. Naporno delo, pouk v šoli in tečajji širom bivše monarhije, pisanje, urejevanje strokovne revije itd., mu je pretrgalo nit plodonosnega življenja. Dne 14. junija 1884 je zadet od srčne kapi umrl. Iz njegove šole so izšli prvi mojstri tudi za čevljarstvo industrijo, mnogi so postali strokovni učitelji za čevljarški pouk na tečajjih in obrtnih šolah. Robert Knöfel se po vsej pravici imenuje reformator čevljarstva v 19. stoletju.

LYMAN REED BLAKE

Rodil se je leta 1835 v Sout Abington v Združenih državah Amerike in je kot čevljar delal v raznih podjetjih. S prihranki 1400 dolarjev je postal delničar v neki čevljarški tovarni. Ko je videl Howetov šivalni stroj, je začel razmišljati, kako bi se dal konstruirati stroj za prešivanje podplatov čevljev (Durchnämaschine), kar se mu

je po velikih naporih posrečilo, ter je prejel leta 1858 ameriški patent za svoj izum. Umrl je leta 1883.

JEAN ERNEST MATZELIGER

Živel je od 1850 do 1880 leta. Kot čevljar je bil zaposlen v Lynu v Združenih državah pri stroju za skozi šiv. podpl. V tisti dobi so imeli v ameriški čevljarški industriji že vse šivalne stroje, tako za šivanje zgornjih delov in podplatov. Natezali, (cvi-kati) to je nategovali zgornje dele čez kopta, so pa še ročno. Delavci »cvi-karji« so bili zato prevzetni in so govorili, da brez njih ne gre. Šivalne stroje je bilo laže napraviti, ročnih gibov pri cvikanju pa ne more noben stroj posneti.

J. E. Matzeliger je začel najprej z leseno konstrukcijo stroja za natezanje (Zwickmaschine), čeprav so ga ročni cvikarji celo z grožnjami hoteli od njegove zamisli odvrniti. Prvemu modelu so sledili še drugi, tretji in četrti stroj iz kovine. Kot osnovna podlaga današnjim natezovalnim strojem v čevljarški industriji. Matzeliger je dobil za svoj izum tako važnega stroja ameriški in nemški patent. Umrl je star komaj 30 let.

ARNO HÄSSELBARTH

Med mnogimi, ki so v 20. stoletju obogatili čevljarstvo s strokovno literaturo, ima

največ zaslug A. Hässelbarth. Rojen je bil 6. junija 1871 v Siebenlehn i. Sa. Izučil se je čevljarstva. Želja po temeljiti strokovni in splošni izobrazbi ga je vodila iz kraja v kraj, bil je več zlasti izdelave lahkih luksuznih ženskih čevljev. Absolviral je Frankešev strokovni institut v Arternu, kjer je leta 1896 postal tudi strokovni učitelj. Kot priznanega strokovnjaka na najdemo tudi kot sodelavca pri Leipziger Schuhmacher Zeitung, v uredništvu Schuh u. Leder. Leta 1905 je bil A. Hässelbarth na univerzi v Münchnu, kjer se je udeleževal predavanj o gospodarstvu, trgovini, državnoznanstvu itd. Strokovno in vsestransko izobražen je leta 1908 izdal večjo čevljarstvo strokovno knjigo »Das Bodenbefestigungsverfahren« kateri je po prvi svetovni vojni sledilo še šest obsežnih knjig, v katerih je A. Hässelbarth zbral vso obsežno stvarino, ki je slehernemu čevljar-skemu mojstru potrebna. Pred dokončanjem zadnje knjige »Der Schuhmachermeister« ga je prehitela pregodnja smrt, dne 26. februarja 1934 v 63. letu starosti.

Med zaslužne čevljarje štejemo tudi vse one čevljarstvo mojstre, ki so svojo na strokovnih šolah in pri praktičnem delu pridobljeno strokovno izobrazbo predavali na raznih tečajih ali pa poučevali vajence na obrtno nadaljevalnih šolah.

Največ zaslug za razvoj čevljarstva v Sloveniji si je pridobil že leta 1963 umrl Jože Steinmann, doma iz Ljubljane, ki se je strokovno izobraževal na Dunaju. Po vrnitvi v domovino je postal strokovni učitelj in nadzornik čevljarškega oddel-

Vabilo

Slovensko prosvetno društvo »Danica«
v št. Vidu v Podjuni vabi na

PEVSKI KONCERT,

ki bo v nedeljo, dne 2. oktobra, ob 14. uri
popoldne pri Voglu v št. Primožu.

Poje moški oktet iz št. Jerneja na Dolenj-
skem.

Vsi ljubitelji slovenske pesmi prisrčno
vabljeni.

Odbor

ŽVABEK

(Kulturna prireditev osmošolcev Slovenske
gimnazije)

Že teden dni so vabili plakati, da bodo
prišli v Žvabek osmošolci — študentje Slo-
venske gimnazije iz Celovca. Tako smo se
Žvabekarji številno zbrali v farni dvorani.
Presenetilo nas je najprej, ko smo videli,
da so bili samo fantje. Pa takoj smo dobili
pojasnilo, da je to razred samcev enain-
dvajset po številu. Njihova enotnost se je
izražala tudi po oblekah. Takoj ob dolo-
čeni uri so začeli osmošolci s programom.
Najprej so nam tamburaši zaigrali dve ko-
račnici. Nato pa so se vrstili smešni prizo-
ri in pevske točke. Zelo dobro je podal
Franc Starc iz Proboja kuplet »Župan«.
Fantovski zbor pa nam je zapel nekaj pona-
rodelih pesmi. Zanimiva pa je bila prav go-
tovo tudi nekakšna nabožna pesem v mo-
dernem ritmu, to se pravi, besedilo je na-
božno, dočim je ritem plesni.

Po odmoru nam je spet zaigral tambu-
raški zbor mazurko in dva valčka. Sledil
je smešen prizor, nato pa so fantje zapeli
nekaj pesmi. Mlada srca so kar poskočila,
ko so zaslišala prve zvoke popevk. Dveur-

Osmošolci Slovenske gimnazije
vabijo na

PRIREDITEV,

ki bo v nedeljo, dne 2. oktobra 1966,
ob pol treh popoldne v Svečah
pri Adamu in
ob 8. uri zvečer v Ložah
v kulturnem domu.

Na sporedu:

tamburaši, godci, fantovski zbor
in še marsikaj veselega!

ni spored pa se je končaval s polkami in
valčki.

Videli smo, da je bil spored okusno iz-
bran za stare in mlade. Splošno navdušenje
in živo sodelovanje gledalcev ter njih ne-
prenehno ploskanje so prav gotovo pričali
kako lepo je uspela ta prireditev.

Med nami in osmošolci Slovenske gim-
nazije bo ostala prav gotovo neka notra-
nja vez. Ni potem čudno, da smo zahtevali,
da bi nas še enkrat obiskali.

Omeniti še moramo, da so se osmošolci
vse sami naučili. Torej vidimo, koliko idea-
lizma imajo, da so se kljub učenju v pro-
stem času vadili za ta nastop.

Torej se jim iz srca zahvaljujemo in jim
želimo tudi po drugih farah prav tolikega,
če ne večjega uspeha. Nameravajo še obi-
skati več slovenskih vasi.

Nasvidnje, osmošolci!

Na Češko in Poljsko

(Vtisi s potovanja č. g. Vinka Zaletela)

Bolj kot te kuharske dobrote sem pa uži-
val, ko sem zopet gledal svojo mladost.
Priatelj Stanko mi je namreč kazal svoje
albume in tam sem videl polno slik, ki
sem mu jih pošiljal kot bogoslovec in mla-
di kaplan. Gledal sem sebe ob raznih pri-
likah in kostumih, tovariše, izlete, naš skup-
ni izlet na Triglav itd. Jaz nimam niti ene
slike, niti od nove maše ne, vse je ta pre-
sneta vojna vzela, on pa mi je zopet odgr-
njal mladost in polno lepih spominov je
vstalo, res doživetje.

Sedaj pa premišljam, koliko slik sem
že napravil v življenju. Slikati sem začel
kot bogoslovec, torej že pred 35 leti in po-
tem sem vedno veliko slikal, povsod me
spremlja fotoaparat. Se ne splača šteti, bom
že na sodni dan zvedel, koliko slik sem
napravil, potrebnih in nepotrebnih. Če sem
mnogim pripravil veselje, vsaj za to ne
bo prehud obračun.

Stankova fara ima okoli 10.000 duš, kraj
je industrijski, tam je največja tovarna
marmelade in sadnih sokov, okolica pa je
kmečka. Ima še kaplana, bivšega dekana,
oba sta goreča in ljudje so mi ju zelo hvali-
li. V mestu je ena luteranska cerkev, ena
čehoslovaška narodna cerkev in dve kato-
lički. Benediktinci so namreč imeli tam sa-
mostan in veliko cerkev, ker pa je država

Pri nas na Koroškem

Radiški pevci so gostovali v Kropi

Že četrtri smo se radiški pevci srečali z
našimi kroparskimi prijatelji. Dvakrat je
bil njih komorni zbor KUD Stane Žagar
pri nas na Radišah. Sedaj je bil spet naš
pevski zbor na vrsti, da jim vrnemo lan-
skoletni obisk. Moški komorni zbor iz Kro-
pe, ki ga vodi glasbeni učitelj Egi Gašper-
šič, slišite večkrat tudi v celovškem radiu
v slovenski oddaji. Zgovorjeni smo bili, da
jih obiščemo že v mesecu juliju t. l., pa
nam čas ni dopuščal. Zato smo se odločili,
da bomo šli šele na jesen, ko bo delo na
polju pospravljeno. A kljub temu smo mo-
rali tudi v poletnih mesecih pridno vaditi.

Tako smo se odpeljali v soboto, 24. sep-
tembra popoldne, z avtobusom, nekateri
pa s svojimi avtomobili, ker ni bilo zadosti
prostora za vse. Kar hitro nas je vozil šofer
preko Ljubelja, Tržiča in tam zavil proti
Kropi. V Kropi so nas pozdravili in spre-
jeli naši dobri znanci. Hitro smo spravili
našo prtljago iz avta, kajti šofer je moral
z avtom spet nazaj, ker je imel še drugo
vožnjo.

Namen našega gostovanja pa je bil, da
se čim bolj seznanimo z našimi rojaki, za-
to so nam oni preskrbeli prenočišča pri
posameznih družinah. Tu smo šele videli
njih gostoljubnost. Bili smo si kakor bratje
in sestre. Vsakemu si lahko razodel naše
težave.

Treba se je bilo pripraviti na koncert.
Dvorana in oder sta nam bila že znana. V
nabito polni dvorani nas je sprejela mno-
žica s ploskanjem, ko je nastopil moški zbor
in zapel Antona Funtka pozdravno pesem,
katere druga kitica tako lepo pravi:

Zemlja vaša, zemlja naša
jeden rod krepak goji,
v vaših žilah kri je naša
v naših je pa vaša kri.
Res, da loči nas usoda
a v edinstvu prvi smo
in po meji dva naroda,
a en rod po krvi smo.

Nato je nas in goste pozdravil rojak g.
Joža Šolar v imenu tamkajšnjega društva.
G. Šolar je dobro znan z g. ravnateljem
dvornim svetnikom dr. J. Tischlerjem. Bi-
la sta med vojno skupaj na Predarlškem
v Bludencu.

Sledil je spored: nastopil je 35-članski
mešani zbor pod vodstvom našega poštvo-
valnega pevovodje Šimeja Wrulicha. Spo-
red je imel tri dele: prvi del mešani zbor,
drugi del moški zbor in tretji del spet me-
šani zbor. Povezavo je imel v vezani besedi
g. nadučitelj Valentin Polanšek. V tretjem
delu je v imenu našega slovenskega pro-
svetnega društva pozdravil Kroparje naš
zastopnik Janko Tolmaier. Govoril je o

težavah koroških Slovencev, naših željah
in upih. Peli smo narodne in umetne pe-
smi, večinoma samo koroške. Občinstvo pa
je bilo od pesmi do pesmi bolj navduše-
no za naše pesmi. Posebno pesem: Rož,
Podjuna, Zilja... je močno ugajala poslu-
šalcem. Ob zaključku našega sporeda pa
smo zapeli pesem »Koroška«, besedilo je
napisal V. Polanšek, uglasbil pa Radovan
Gobec. Ta pesem se glasi:

Rod slovenski tu prebiva,
kjer je Drava sred' gora,
tu je pesem, pesem živa
ob veselju, sred' gorja...
Zilja z Rožem naj zapoje,
da v Podjuni zadoni,
narod ljubi pesmi svoje,
pesmi davnih, slavnih dni.

Po koncertu je bil družabni večer. V pri-
jetni družbi in pri sladki kapljici je pre-
kmalu minil ta nepozabni večer. Drugi dan
v nedeljo, so nas prosili, da bi peli pri sv.
maši v farni cerkvi. V čisto prenapolnjeni
cerkvi smo peli Bogu v čast. V pridigi nas
je v imenu župnije pozdravil tamkajšnji

Občni zbor Koroške dijaške zveze

(Nadaljevanje s 3. strani)

Vzporedno s pripravami za tabor v Trstu
pa smo skušali priti v tesnejši stisk z Zve-
zo mladine Slovenije v Ljubljani. Prvotno
smo nameravali imeti v Kopru kulturno
prireditev, na katero smo hoteli povabiti
ljubljskega nadškofa in zastopnike v Ju-
goslaviji živečih manjšin. Vendar smo to
namero iz finančnih razlogov opustili. Po-
govore s predstavniki mladine Slovenije
sta vodila predsednik Filip Warasch in Ste-
fan Pinter. Bila sta tudi na sprejemu pri
ljubljskem nadškofu dr. Jožetu Pogač-
niku ter avstrijskem generalnem konzulu
dr. Riesenfeldu.

Zamejskega tabora se je udeležilo okrog
60 članov KDZ.

V soboto, 9. julija, smo prišli v Trst.
Popoldne sta bila na sporedu 2 seminarja
s temami: Socialno politična pot zamejskih
Slovencev ter vera in kultura med zamej-
skimi Slovenci. V nedeljo po maši je sle-
dila diskusija o predavanjih. Na podlagi
diskusije smo sestavili resolucijo.

Popoldne je bila slavnostna akademija
na Repentabru. Slovenska zamejska mladi-
na je demonstrirala, da je živa, da realno
in optimistično gleda na svet in da hoče
ostati zvesta svoji veri in svojemu narodu.

V ponedeljek je bila slavnostna akade-
mija na Pepentabru. Slovenska zamejska
mladina je demonstrirala, da je živa, da
realno in optimistično gleda na svet in da
hoče ostati zvesta svoji veri in svojemu na-
rodu.

V ponedeljek smo zapustili Trst. V Ljub-
ljani sta predsednik komisije za narodnost-
na vprašanja g. Bojan Lubej ter tajnik g.
Branko Čop sprejela delegacijo KDZ. Po-
poldne nas je sprejel ljubljanski nadškof
dr. Jože Pogačnik, 22-člansko delegacijo
pa je sprejel avstrijski generalni konzul
dr. Riesenfeld. Iz njegovega govora smo
spoznali, kako zna gen. konzul ceniti naš
trud in naše delo. Največje presenečenje
za nas je bilo, ko nam je generalni konzul
prebral telegram avstrijskega zunanjega
ministra dr. Tončiča, v katerem z zaniman-
jem zasleduje naše potovanje v Trst in
Ljubljano. Tabor je bil vsestransko uspe-
šen. Spoznali smo probleme tržaških in go-
riških Slovencev, ki so v bistvu isti kot
naši problemi. Srečanje z rojaki nam je
dalo novega idealizma in zanosu. Mnogo
smo se naučili za bodoče delovanje.

O taboru v Trstu je »Naš tednik« že ob-
širno poročal.

Ker so poročila brez ugovora sprejeli, je
preglednik prof. Vakovnik razrešil stari od-
bor, nakar smo izvolili novega:

Predsednik: Grilc Matevž (Podkraj pri
Pliberku); Ivica Zwitter (št. Jakob v Rožu);
Micka Wernig (Sv. Jurij na Vinogradih);
Filip Warasch (Djčke); Ogris Anica (Ra-
diše); Pinter Štefan (Svetna ves); Markt
Anton (Sv. Miklavž).

g. župnik. Pokazal je vernikom trnjevo pot
koroških Slovencev, nam pa dal spodbudo,
da le pri Bogu dobimo pomoči in tolažbo.
Po maši nas je povabil g. župnik v župni-
šče, da mu še kaj zapojemo. Ob tej prilo-
žnosti naj omenim, da je g. župnik prazno-
val letos zlato mašo, t. j. petdeseti jubilej.
K temu jubileju mu želimo Radišani še en-
krat obilo božjega blagoslova v vinogradu
Gospodovem.

Potem so nam pokazali muzej, kako so
včasih predniki kovali in obdelovali železo.
Tudi to smo videli, kako so delali žehlje
za cokle in razne stvari, ki se kujejo. Vse
to nam je razkazoval starejši gospod, ki
razkazuje tudi drugim tujim letoviščarjem.
Videli smo tudi film, ki kaže Kropo nekoč
in sedaj.

Popoldne smo priredili koncert v Pod-
nartu. Tudi tam so nas prisrčno sprejeli
in se navdušili za našo pesem. Na koncer-
tu je bilo veliko mladine, saj imajo v Pod-
nartu lep mladinski zbor. Po koncertu
smo še malo posedeli v prijetni družbi,
si nato še podali roke kot brat bratu in
si želeli na skorajšnje svidenje. Avtobus
nas je že čakal in odpeljal domov.

Se enkrat se zahvalim v imenu prosvet-
nega društva vsem gostiteljem iz prelepe
Krope za trud, ki so ga imeli z nami in z
željo: na veselo svidenje na sončnih Radi-
šah!

Končno pa se moramo zahvaliti tudi na-
šemu neutrudljivemu pevovodji Šimeju
Wrulichu za trud, ki ga je imel s pevci.
Želeli bi, da bi tudi na Radišah priredili
koncert z istim sporedom.

Nužej Tolmajer

V sosvet smo potrdili zopet dr. France-
ta Czigana, dr. Reginalda Vospornika in
kot duhovnega vodjo dr. Stanka Čegovni-
ka. Pregledniki pa bodo v tem letu Jelen
Štefan, Wutte Helena in Marko Jernej.

Predsednik Matevž Grilc se je v lastnem
imenu in v imenu odbora zahvalil za za-
upanje. Orisal nam je nato delo, ki ga
kane KDZ storiti v tem letu, in dal nam
je nekaj direktiv:

Naša največja naloga naj bi bila, da pri-
demo v tesnejši stik z ljudmi na pode-
želju. Ker nam to lani ni uspelo, se mora-
mo letos vse bolj truditi, da se podamo s
»svojih prevzvišenih prestolov« med ljudi.
Največji problem na Koroškem je šolski
problem in prizadevati si moramo ta pro-
blem rešiti. Za uspešen kontakt z ljudmi
pa je potrebno, da je vsakdo najprej člo-
vek. Treba pa je tudi organiziranega dela.
Nadalje je dejal, da moramo združiti uč-
teljske in učitelje v večjo enoto, da ne
bodo samevali po vaseh. Če smo se do se-
daj uveljavili kot avstrijska organizacija in
smo postali znani v zamejstvu in v vrstah
matičnega naroda, se moramo zdaj resno
lotiti kulturnega dela med našim ljud-
stvom, kajti težišče delokroga KDZ naj
ostane na Koroškem.

Mnogo je idej, mnogo možnosti: ob kon-
cu leta lahko priredimo nekaj seminar
nekje na podeželju, lahko bi organizirali
prireditve s petjem, z igrami, godbo itd.,
ali pa skupne izlete.

Nadalje se je predsednik dotaknil raz-
merja do KSŠ. Izrazil je željo, da bi s tre-
znimi pogovori in v duhu složnosti in tole-
rance se skupno s Klubom lotili tega pro-
blema. Predsednik je prepričan, da stvar
ni tako kritična, kot jo nekateri gledajo
in da jo bomo rešili, če nam je do skup-
nosti.

Navzoči so z navdušenjem ploskali pred-
sednikovemu govoru. Spregovoril je zastop-
nik KSŠ, Feliks J. Bister. Tudi on je dejal,
da bomo našli rešitev, če ljubimo resnico
in če bomo najprej premislili in potem
storili to, kar je narodu v korist. Čestital
je novoizvoljenemu predsedniku. Zdi se,
da je »po pustih logih skupnega dela in
dialoga zavel svež veter«, in prepričani
smo, da bo obrodil sadove.

Pod slučajnostmi je Warasch predlagal,
da naslovimo na prosvetno ministrstvo pi-
smo ter opomnimo na gradnjo slovenske
gimnazije.

Na tem mestu naj bo izrečena beseda za-
hvale tudi Mohorjevi družbi, ki nam je
dala vedno za naša predavanja in prire-
ditve na razpolago prosvetno dvorano.

Občni zbor smo zaključili s pesmijo »Dro-
bratje... Bilanca preteklega dela je razve-
seljiva. Čuti se, da organizacija rase in se
razvija. Z novimi močmi, z novim idea-
lizmom se lotimo dela! V skupnosti je moč!
— Prijatelji, na delo!

P. St.

TISKOVNA KONFERENCA DIREKTORJA GRAŠKEGA VELESEJMA:

Velik pomen graškega jesenskega sejma

V četrtek, dne 22. septembra, dopoldne, je bila v Celovcu tiskovna konferenca, na kateri je direktor graškega sejma Josef Stöfler seznanil novinarje koroških dnevnikov in tednikov s pomenom graškega jesenskega velesejma. Direktor Stöfler je dejal, da bo letošnji jesenski sejem, ki ga bo odprl v soboto, 1. oktobra, ob 10. uri dopoldne, podkancler in trgovinski minister dr. Fritz Bock, zaradi številne mednarodne udeležbe evropskih in prekomorskih dežel imel velik gospodarski pomen za jugovzhodno Evropo.

Stöfler je dejal, da se po graškem sejmu posebno v zadnjih letih močno krepijo in razvijajo osebni in gospodarski stiki med Avstrijo in Jugoslavijo. Jugoslavija je namreč že deset let zastopana v svojem doslej na vseh avstrijskih sejmih največjem paviljonu. Za razstavo njenih vin so letos tej državi kot edini namenili kar dva paviljona.

Direktor graškega velesejma je povedal, da bo na letošnjem jesenskem sejmu iz tujine sodelovalo 23 držav s 404 razstavljalci. Skupaj bo z domačimi razstavljalci na jesenskem sejmu zastopanih skoraj 1500 tvrdk.

Razstavljajo tele tuje dežele: Združene države Amerike, Belgija, Bolgarija, Zahodna Nemčija, Kanada, Danska, Finska, Francija, Velika Britanija, Iran, Italija, Japonska, Jugoslavija, Luksemburška, Holandija, Norveška, Pakistan, Poljska, Švedska, Švica, Španija, Češkoslovaška in Ogrska.

Poleg vsakoletnih običajnih mednarodnih razstav, ki izražajo velik pomen graškega jugovzhodnega sejma, sodelujejo na tem najstarejšem avstrijskem sejmu, in sicer letos prvič v obliki kolektivnih razstav: Velika Britanija in Švedska (avstrijski sodelujočniki v Evropskem združenju za trgovino = EFTA), Kanada in Iran (Perzija). Poleg omenjenih so najavile svoje kolektivne razstave še: Združene ameriške države, Bolgarija, Finska, Italija, Jugoslavija, Pakistan in Trst, tako da bodo v okviru letošnjega jesenskega graškega velesejma priredili skupno enajst kolektivnih razstav.

Vodstvo je za države kolektivnih razstav dalo na razpolago najlepšo in reprezentativnejšo v središču razstavišča ležečo halo (»železno halo 10), imenovano »hala narodov«.

Moderne hale, odlična organizacija in pa stroga razdelitev po strokah so prinesle graškemu sejmu upoštevanja vreden sloves. Tako velja v strokovnih krogih kot sejem z največjimi prodajnimi uspehi. Statistično je ugotovljeno, da razstavlja na graških sejmih preko 75 odstotkov proizvodnih podjetij.

Graški sejem je v Avstriji edino gospodarsko razstavišče, na katerem je zastopana železarska industrija v polnem obsegu. Na njej je moč videti bogat prerez avstrijske železarske in jeklarske proizvodnje z njenimi po vsem svetu znanimi specialnimi izdelki. Pred 1 letom je dobilo na graškem razstavišču tudi gradbeništvo svoje mesto in

opravičuje s tem naziv »avstrijski železarski in gradbeni sejem«. Na razstavnih površini dvanaest tisoč kvadratnih metrov ima obiskovalec sejma priložnost videti: gradbene stroje, orodje in gradbeni material.

Tokrat bo bogata kmetijska in gozdarska razstava. Avstrijsko, še posebno štajersko kmetijstvo in gozdarstvo bo pokazalo, da se že polagoma prilagaja bodoči Evropski gospodarski skupnosti.

Površinsko največja razstava pohištva alpskih dežel bo prikazala zopet vsakovrstne oprave, tako da bo zadovoljila vsakega obiskovalca. Posebno mesto na graškem jesenskem sejmu 1966 zavzema kuhinjska oprema in celotna potreba tujskoprometnega gospodarstva, kajti vprav zvezna dežela Štajerska velja v tujskoprometnem oziru kot dežela z izredno ugodnimi cenami.

V lastni hali 5 »Razstava za otroka« bodo razstavili vse, kar potrebuje otrok: od otroških igračk pa tja do obleke in obutve, prehrane in vobče vse, kar je v zvezi s higieno in stanovanjem otroka. Ta tako imenovani »otroški paradiž« bo z velikim zanimanjem privabljal male in velike obiskovalce.

Avstrijska plovna družba v Kopru

Po raznih izjalovljenih poskusih ustanovitve avstrijske mornarice za odprto morje poroča sedaj o novem takem poskusu dunajska strokovna revija »Verkehr«. Pred kratkim so vpisali v trgovinski register »Dr. Herbert Kraus, družbo z omejeno zavezo«, katere namen je ukvarjati se s pomorsko plovbo. Družba namerava s hladilnimi ladjami prevažati živila, dalje tudi nabavljati ladje za plovbo po odprtem morju, ki jih bo predelala, na novo opremila in dajala v najem. Podjetje bo svoje ime pozneje spremenilo v »Austrian Frigo družba z o. z. za prevoze s hladilnimi ladjami & Co.« Razpolaga s temeljno glavnico 6 milijonov šilingov. Kot poroča »Verkehr«, sodeluje pri podjetju grški ladijski strokovnjak Chloupillas.

Zatiranje žitnega molja

Že nekaj let se v shrambi drže žitni molji, ki objedajo pšenico. Prosim za pojasnilo, kako bi jih zatrl.

Velika čistoča v shrambah je prvi pogoj, da se žitni škodljivci, med njimi tudi žitni molj, v njih ne zarede. Pred shranjevanjem je treba shrambo popolnoma sprazniti ter zamazati vse špranje na stropu, stenah in podu s cementom ali ilovko. Seveda odstranite tudi vse smeti in ostanke žita od prejšnjih let. Nato poskropite stene in pod ter skrinje in druge posode z rapeinom, tako da pride na 2,5 kvadratnega metra 1 deciliter tekočine. Če tega sredstva ne bi mogli dobiti, lahko poskropite tudi z 0,3 % lindan oljem — kot ga uporabljate proti koloradskim hroščem.

Ko nasujete v skrinje žito, ga je treba zračiti. Priporočajo, da bi to delali vsake tri tedne. Brž ko opazimo, da so žito napadli škodljivci ali pa pri starem, preden ga damo v očiščeno kašo, ga moramo razkužiti. Za to je po svetu na voljo več sredstev n. pr. ogljikovega žvepleca, damo ga v plitke skodelice na vrh žita v skrinji, kjer izhlapi. Ker je plin težji od zraka, prodre med žitno zrnje in uniči vse škodljivce. Brž ko skodelice nastavimo v skrinje, jih moramo kar se da tesno zapreti, nato pa zapustiti prostor. Šele čez dva dni lahko zopet stopimo vanj. Če imamo žita na kupu, postavimo na vrh prav tako skodelico s sredstvom.

Žegnanje v Žitari vesi

v nedeljo, 2. oktobra 1966

Ta dan bo

zabava pri Rutarju

na katero ste vsi vabljeni. Igrajo in pojejo »Veseli Korošci« iz Raven.

Začetek ob 18. uri.

skovalce. Medtem ko je bil pri jubilejnem spomladanskem velesejmu 1966 poudarek »kako naj stanuje otrok«, bo jesenski sejem poudaril »štajersko otroško sobo«.

Poleg razstav o sodobni embalaži (zavijanju), tovarniških strojev in orodja za predelavo kovin in lesa, bo izrednega pomena tudi razstava štajerskega sadja in zelenjave za trgovce in potrošnike.

Na svoj račun pa bodo prav zagotovo prišle gospodinje v hali 12 »gospodinjski paradiž«, medtem ko bodo vsakodnevne modne razstave nudile vse za damo, gospoda in otroka.

Direktor graškega sejma Josef Stöfler je ob koncu tiskovne konference še naglasil, da se prireditelji sejma iz leta v leto trudijo, da bi se s kakovostnimi razstavljenimi izdelki čimbolj približali trgu, privabili kupce in jim s smotrno razporeditvijo razstavljenega blaga omogočili najširšo izbiro.

Kot posebno ugodnost za obiskovalce sejma, ki stanujejo izven Gradca in v sosednjih zveznih deželah je dejstvo, da se je uprava velesejma odločila dvakrat na teden, to je v četrtek in soboto podaljšati obisk do 20. ure zvečer, medtem ko bo sejem odprt druge dni od 9. do 18. ure. V sejmskih dneh bodo vse trgovine v Gradcu odprte tudi ob sobotah popoldne.

Graški jesenski velesejem bo odprt od 1. do 9. oktobra 1966.

Plemenski sejem simodolskega goveda v Leobnu

Alpska živinorejska zveza simodolskega goveda za Štajersko in Koroško bo odprla svoj sejem, že 83. povrsti, v sredo, 5. oktobra 1966, v gornji podeželski hali v Leobnu na Štajerskem.

Prignali bodo: 40 bikov in 340 močno nosnih krav.

Časovni red:

V torek, dne 4. oktobra 1966, ob 13. uri bodo izbirali in ocenjevali govedo. V sredo, 5. oktobra 1966, ob 9. uri pa bo otvoritev sejma.

Vse živali so iz hlevov, ki so uradno potrjeni, da nimajo tuberkuloze in brucele.

Zmožno prodajalko tekstilij z znanjem slovenskega jezika išče

PUPPENDOKTOR

Strokovna trgovina za potrebe dojenčaka in otroške mode.

KLAGENFURT, Fußgängerzone

loze (Bangove bolezni), in ki so zavarovane od hleva do hleva. Vse krave so cepljene proti slinavki in parkljevki.

Velika ponudba na sejmu bo nudila kmetom bogato priložnost izbire za nakup dobre in lepe plemenske živine.

Pojasnila daje Alpska živinorejska zveza simodolskega goveda za Štajersko in Koroško, Judenburg, Frauengasse 19, telefon 21-21 in Celovec, Museumgasse 5, telefon 48-11.

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

NEDELJA, 2. 10.: 6.15 Duhovni nagovor. 8 pesmi in glasbo pozdravljamo in voščimo. — PONEDELJEK, 3. 10.: 14.15 Poročila, vreme, objave, pregled sporeda. Cerkev in svet. Beremo za vas (Josip Jurčič: Deseti prat — 1.) — 18.00 Za našo vas. — TOREK, 4. 10.: 14.15 Poročila, vreme, objave. — Športni mozaik. — Poje mladinski zbor državne gimnazije za Slovence v Celovcu. — SREDA, 5. 10.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Kar želite, zaigramo. — ČETRTEK, 6. 10.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Venček narodnih. Iz zdravnikove beležnice. Kaj pravite k temu? (Prof. M. Rus: Tituliranje — 5.) — PETEK, 7. 10.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Domače vesti. Od petka do petka po naših krajih in pri naših ljudeh. Poje moški zbor »Lira« iz Kamnika. Beremo za vas (J. Jurčič: Deseti brat — 2.) — SOBOTA, 8. 10.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

KMET ima več uspeha pri svinjah, če pujske dobro goji, pri krmljenju prav porabi različne odpadke, če vnaprej prepreči razne bolezni in če je treba, nudi živalim pravilno prvo pomoč. Vse to in še mnogo drugega se naučite iz knjige »Hygiene des Schweines«, ki jo naročite pri živinozdravniku Matevžu Maroltu, 9800 Spittal/Drau, Ponauerstr. 27a. Broširana stane 70.— šil.

Pri nas na Koroškem

BOROVlje

(Druga žrtev letalske nesreče Josef Freisitzer pokopan)

Mesto puškarstva in železarn je znano po tem, da prebivalstvo svoje rajne, najsi so bogati ali revni, spremlja k zadnjemu počitku v velikem številu. Če je bilo že pri zadnjem pogrebu Alfreda Schönlieba lepo število pogrebcev, je spremilo do groba še drugo žrtev letalske nesreče znanega veletrgovca Josefa Freisitzerja (nesreča se je pripetila 10. septembra, ko je športno letalo pri Borovljah strmoglavilo na tla in se razbilo. Schönlieb je kmalu po nesreči umrl, medtem ko je bil Freisitzer težko ranjen) v še večjem številu.

Poleg domačega prebivalstva iz mesta in okolice, so prihiteli pogrebci tudi iz zveznih dežel, da bi se še zadnjikrat poslovili od pokojnega. Vsi govorniki so hvalili njegove zasluge, zlasti še njegovo socialno nastojanje, njegovo tovarištvo in pripravljenost pomagati.

V slovo je pel pevski zbor žalostinke, godba na pihala pa je igrala žalne koračnice.

TRISTACH (LIENZ)

(Smrt plemenitega moža)

Dne 17. septembra 1966 je umrl rojak France Stare, ki je stanoval v Tristachu 8, pri Lienzu. Bil je begunec in se je ustavil tu ter bil redni naročnik »Našega tednika«, »Nedelje«, »Naše luči« in »Vere in doma«. Večkrat je daroval kaj za pod-

poro našim dijakom. Visokošolskega doma na Dunaju »Korotana« se je tudi spomnil s svojim plemenitim darom. Zavedal se je, da je Slovenec in je kot značajan krščanski mož tudi z dejanji pokazal, da hoče ostati zvest svojemu ljudstvu do groba. Še malo pred smrtjo je pisal in se zahvalil za knjige, ki jih je po naročilu prejel. Rojakom po svetu je zgled, kako je treba ostati zvest nekdanjim idealom in podpirati borbo za resnico in pravico.

Plemenitemu naročniku naj bo Bog bogat plačnik!

SELE

(Skiopitično predavanje)

V nedeljo, dne 25. septembra, nas je zopet obiskal č. g. Vinko Zaletel in nas je zopet z besedo in s slikami vodil po Indiji. Videli smo deželo in mesta, mogočne stavbe, novejša in stare iz časov mohamedanskih vladarjev, življenja na cesti, semenj, živali: kače, tigre, bivoile in »svete« krave, ženitev, spokornike, fakirje, pa tudi katoliške misijonarje, sestre in zdravnice in še marsikaj drugega.

Lepa udeležba pri predavanju dokazuje, da ta način prosvetnega dela zelo ugaja. Gospod predavatelj je obljubil, da bo še prišel.

Naša vas je bila pretekli teden par dni ob cesti hudo razrita. V globok jarek so polagali kabel, ki bo služil za razsvetljavo vasi. Tudi nekaj telefonske napeljave je nadomeščena s kablom.

Velika izbira

perila in blaga

pri

L. Maurec

Klagenfurt, Alter Platz 35

PEČI in štedilnike

znamke Tirolin v najboljši kvaliteti in največji izbiri!

PODJUNSKA TRGOVSKA DRUŽBA

BRATJE RUTAR & Co.

DOBRLA VES — EBERNDORF
A 9141 Tel 04236-281

ZA MLADINO IN PROSVETO

Baklo prevzimate iz rok starejših

»Mladenci in mladenke, ki prevzimate iz rok starejših baklo...«, tako se začneja poslanca zadnjega velikega koncila mladim.

Da bo bakla gorela, da bo visoko svetila in jo bodo videli nešteti mladi, je treba zveze mladih, zveze fantov, zveze deklet, ki delajo in nastopajo skupno.

Katero so posebne članske dolžnosti članov in članic take zveze?

Posebne članske dolžnosti članov in članic take zveze so: disciplinirano izpolnjevanje sklepe vodstva zveze in solidarno nastopati z ostalimi člani in članicami.

Če je kdo v takem združenju in je študent, potem je njegova dolžnost svoj sta-

novski študij resno jemati; poleg tega stremeti za čim širšo umsko izobrazbo in utrditev v vodstvenih krepostih; redno prebirati slovensko časopisje in pri njem sodelovati ter ga razširjati; sodeluje naj po možnosti tudi pri delu za krščansko prosveto našega naroda.

Vse to so posebne dolžnosti. Kako bi pa označili in povedali, kaj je življenjska naloga člana in članice mladinskega združenja, ki hodi po smernicah koncila?

Življenjsko nalogo takega fanta ali dekleta bi označili takole: Tak fant in tako dekle hoče v življenju kazati s krepostnim življenjem svojemu ljudstvu pravo pot do največje možne tuzemske sreče in do večne sreče.

Ženina so pomilovali

Bilo je poročno slavlje in mnogo je bilo povabljenih. Vse je bilo dobre volje, le nekaj je navzoče motilo. Nevestino obnašanje; saj je bilo tudi ženinu nerodno. Skozi ves večer se mu je naslanjala na rame in ga božala. Podobnemu dobrikanju ni bilo konca. Mnogo opazk je padlo tisti večer na račun neveste in ženine je bil deležen mnogega tihega pomilovanja.

Dekle mora ohraniti svoje dostojanstvo, če hoče, da bo spoštovana in ljubljena. Prevelika sproščenost in »prepeceni dajanje« more biti pogubno rušenje vzvišene in drage slike, ki jo fant nosi v svojem srcu. Ljubezen je vendar zaklad, ki ga človek ne sme nositi na dlani. Zaklade skrivamo! Čim bolj zato dekle sproščeno kaže svojo naklonjenost in svojo ljubezen na zunanaj, tem bolj izgublja na vrednosti. Lepa in plemenita ljubezen ni vsiljiva.

Vsiljivost je moškim zoprna. Dogodek naj to potrdi. V vlaku se je zgodilo: V kupeju sta sedela skupaj mlad mož in žena z otrokom. Kar pretirano sladka je bila mlada žena do moža, kar je bilo možu prav nerodno. Vstal je in raje dolgo pot stal na hodniku, kot da bi prenašal vsiljivost žene. Ona ga je vabila, da naj zopet pri sede, a ni hotel. Ko je otrok zaspal, ga je žena odložila in šla na hodnik. Na njeno vprašanje, zakaj raje stoji, ji je povedal, da mu je zoprno njeno obnašanje; ves pogovor je slišala gospa, ki je sedela pri vratih kupeja.

Podobne stvari se dogajajo mnogokrat pri dekletih v razmerju do fantov. Povsod jih lovijo, se jim nastavljajo, vedno so za njimi. Neko dekle je imelo resno razmerje s fantom. Saj sta bila oba dobra in vendar se je »razdrlo«: polomilo ga je namreč

deklet. Vedno je fanta iskala, pred pisarnico ga je hodila čakati, na telefon ga je pogosto klicala itd. Fant se je tega naveličal in je znanje prekinil.

O tem slučaju so fantovi tovariši večkrat razpravljali in razna mnenja so bila izrečena. Nekako skupno je bilo mnenje, da je vsiljivo dekle fantu zoprno. Neresni izrabljajo tako žensko vsiljivost za zabavo, za hrbtom takih deklet pa brijejo norce iz njih.

Dekliško srce mora biti za fanta trdnjava, ki si jo mora izvojevati sam. Potem jo bo cenil in spoštoval. Če mu bo pa dekle kar padlo v naročje, ne bo srečen ne on ne dekle. Dekle, ki se vsiljuje, koplje grob svoji in fantovi sreči.

Najsijajnejši pogreb

Nekega španskega zgodovinarja je zanimalo, kdaj in kje je bil najbolj sijajen pogreb na svetu. Našel je tale odgovor: najdražji in najobsežnejši pogreb je bil leta 1940 v Pekingu, ko so pokopali maršala Wu Pei Fuja.

Njegov katafalk je nosilo 80 ljudi, spremljalo ga je šest godb, za krsto se je jokalo 400 poklicnih žaloval. Pet sto oseb je nosilo po cestah posnetke vseh pokojnikovih posesti. Ti posnetki, med katerimi je bilo videti tudi posteljo, voz, zasebno gledališče in maršalovo telesno stražo, so bili iz barvane lepenke in so jih po pokopu svečano sežgali. Izdelovanje teh stvari je trajalo več tednov.

Zato so morali pogreb odložiti. Sele potem se je lahko maršal preselil svojemu položaju primerno v »večna lovišča«.

»Sem si vendarle priborila priznanje!« se je razveselila Pavla.

Bob je odšel k skednju, kjer sta na voglu stala sivolasi patriarh in Eddie Boston, ki je snoči igral na klavir. Tam blizu se je potikal Ah Kim, ki je z očmi in ušesi požiral te čudne burke belega moža.

Boston je slonel na skednju in si prižigal pipo. »Ko ravno govoriva o Maddenu, sem se domislil Jerryja Delaneyja. Ali ste ga prav za prav poznali, Pop?«

Začuden se je Bob primaknil bliže. Gluhec z belo brado je z roko zaslonil uho. »Kdo je ta Wellesley?«

»Delaney se piše!« je vpil Boston. Tudi Charlie se je počasi prigugal. »Jerry Delaney! Sijajen delavec v svoji stroki! Morda dobim priliko, govoriti z Maddenom, če se ga še spominja...«

Na verandi je nekdo glasno poklical gospoda Bostona. Igralec je odložil gorečo pipo in odhitel k režiserju. Chan in Bob sta se spogledala...

Družba je marljivo delala, dokler ni bilo čas jesti. Tedaj so se razkropili po dvorišču in verandi ter se krepčali s kruhki iz kavarne »Oaza« in s kavo, ki so jo v steklenicah prinesli s seboj.

Tedaj je stopil Madden na prag izbe, ljubeznivo vesel. »Rad bi vas pozdravil, svoje goste!« je ropotal dobre volje. »Bodite, kakor bi bili doma!« Voditelju je stisnil roko ter se prijazno pogovarjal s posamezniki. Prišel je do Eddija Bostona.

„Bog vas sprimi!“

Zamislite se nazaj v čase pred 750 leti. Dolgo je že tega. Že 150 let je veliko, ko so se po naših krajih vojskovali Francozi in je bil njih cesar Napoleon v Celovcu. Naše babice in dedej se vedó včasih kaj povedati, kako so Francozi udrli čez Predil in Najborjet na Koroško, kako so taborili pri Beljaku na »Francoskem travniku« (Napoleonwiese), kako so pokali kanoni, predno so mogli s svojo vojsko čez rožeški in humperški most. Vse to pa se že pozablja.

Še bolj so pozabljeni turški časi, saj so skoraj že 500 let za nami. Hudo je bilo tedaj, strašno hudo! Ljudje so se rešili le, če so zbežali v gore pred divjimi Turki. Na one čase nas še spominja pretresljiva povest o Miklovi Zali; v št. Janžu v Rožu vidimo v cerkvi Marijin kipec, presekan od krvave turške sablje; v Slovenjem Plajberku kažejo na Sveto peč, kamor so se kristjani rešili; pred Železno Kaplo pa se vidijo turške »šance« v Taboru.

Zamislite pa se še dalje nazaj; v tiste čase, ko so vitezi v železnih oklepih sedeli v utrjenih gradovih na naših holmih, gričih in skalah. Za nje so naši predniki delali, hodili na tlako in jim prinašali desetino od vseh svojih pridelkov. Oni časi so tako daleč za nami, da so tedanji gradovi že davno razpadli v razvaline. Danes jih samo še imenujemo: Stari grad, Pusti grad, Hudi grad ali celo Črni grad.

Vaše misli pa naj hitijo nazaj v čase, ko so bili ti gradovi še novi; obljudeni od vitezov v bleščečih opravih. Na poljih okoli pa so poljedelci začeli orati plodno zemljo. Vigred je šla v deželo, Šentjurjevo je minilo.

Vitez Ulrih

Tedaj se je iz Italije podal na pot štajerski vitez, Ulrih iz Lichtensteina. Po vseh gradovih Koroške je dal razglasiti, da pride kot gospa Venera (Spomlad), da hoče dati zlat prstan kot nagrado vsakemu vitezu, ki mu stopi v turnirju nasproti in z njim »lomi kopja«. Tedaj so namreč vitezi prirejali turnirje, na katerih so se za tekmo borili med seboj v bojni opremi, na konjih in z dolgimi kopji.

Napočil je 1. maj leta 1227. Do koroške meje pri Vratih ob Ziljici je prišla »gospa Venera« v sijajnem spremstvu, pred njo je trobil trobentač. Nasproti je prišel koroški vojvoda Bernard, tudi njega je spremljalo več kot 100 blestečih vitezov. Pozdravili so Venero po slovenski: »Buge vas primi, kraljeva Venus!« (»Bog vas sprejmi, kraljeva Venus!«)

Takoj nato se je začel turnir. Prvi je lomil kopje knežji točaj Herman z Ostrovice, drugi Kolon iz Bekstanja in še nadaljnji; v celem so ob Veneri zlomili 15 kopij in od nje prejeli 15 prstanov.

Odtod je »kraljeva Venera« nadaljevala svojo pot skozi Beljak, št. Vid (tedanje glavno mesto Koroške), Breže in dalje. Povsod so se koroški vitezi borili za njene prstane.

O tem nam je zapustil poročilo vitez

Bob je spretno prišel tako blizu, da je lahko poslušal pogovor.

»Boston je moje ime!« Igralec bronasti obraz se je razjasnil. »Upal sem, da vas bom srečal, gospod Madden. Hotel sem vas namreč vprašati, če se še spominjate mojega starega prijatelja Jerryja Delaneyja iz New Yorka?«

Madden je namršil obrvi. »Delaney?«

»Da: Jerry Delaney, ki je najrajši zahajal k Jacku Mc. Guireju na štiri in štirideseti cesti. Saj veste, da je...«

»Ne spominjam se ga!« Osorno se je Madden obrnil proč. »Vidim toliko ljudi...«

»Morda pa se ga nočete spominjati!« Čudno je zazvenel Bostonov glas. »Nočem vam tega očitati, cenjeni gospod! Saj vem: kar vam je storil Delaney, je bil zločin...«

Milijonar je skrbno pogledal okrog sebe. »Kaj veste o tem?«

Boston je pristopil čisto k Maddenu in Bob je le težko razumel njegov odgovor: »Vse vem, gospod Madden! Vse!«

Za utrip srca dolgo sta si zrla v oči. »Pridite noter, gospod Boston!« je prosil gospodar in Bob je gledal za njima, dokler nista izginila v hiši.

Ah Kim je prišel na verando s polnim pladnjem cigar in cigaret, ki jih je daroval Madden. Ko je obstal pred režiserjem, ga je ta pazljivo pogledal. »Akrabold, to je tip! Povej mi, Jenny, ali bi hotel sodelovati pri filmu?«

»Vi nolite, gospod!« se je režal Kitajec.

Ulrih Lichtensteinski v nemški pesmi, v kateri pa je zapisan ta slovenji pozdrav koroškega vojvode in njegovih vitezov.

Lep je ta naš pozdrav, lep in star kakor naš rod. Nespremenjen je ostal od naših začetkov pa do današnjih dni. Še danes učijo ponekod starši otroke, ko pride kak stric ali boter na obisk: »Srečo daj stricu in reci: Bog vas sprimi!« J. S.

ZA NAŠE MALE

Raceman

Rac, rac, racman, kam racaš?
Rac, rac, racman, kaj mi daš?
Pa povem ti, kje je mlaka,
tam te tvoja račka čaka —
račka žabice lovi,
sebi tri in tebi tri.

VEVERICA

V gozdu smo dečki lovili veverico. Sezul sem si čevlje in splezal na smrekino deblo. Veverica pa je bila že na drugi smreki. Potem smo vsi dečki splezali na smreke. Začeli smo gugati drevesa in vpiti, kolikor smo mogli.

Veverica se je prestrašila. Skočila je s smreke. Hotela se je hitro nekam skriti. Smuknila je v moj čevlj, ki sem ga prej sezul in pustil na tleh. Zdaj pa bo veverica naša!

Kmalu smo bili vsi na tleh. Jaz sem se splazil k svojemu čevlju po vseh štirih. Hitro sem z roko segel v čevlj.

»Joj!« sem zavpil.

Veverica je skočila iz čevlja in švignila na smreko. Jaz pa sem iz čevlja potegnil krvav prst. Ugriznila me je. Obvezal sem si prst. Imel sem spomin na veverico.

Fran Roš

UGANKE

Živi mrtvega vleče.
Mrtvi kriči,
živi molči.

(УОАЗ УІ ІЕУОАЗ)

Sestra je črna,
bratec je bel,
vedno sta skupaj,
pa ni je ujel.

(УЕР УІ ЗОН)

Earl Derr Biggers:

28

KITAJČEVA

papiga

Tovorni avto s filmskimi operaterji, aparati in igralci v pisanih kostumih je pridrdral pred hišo. Za njim še dva avtomobila. Eden prišlecev je izstopil, da bi odprl dveri.

»Kaj je to?« je zakričal Madden, kakor omamljen.

»Danes je četrtek. Film bomo snemali — ali ste pozabili?«

»O Bog! — Thorn! Kje je Thorn? No, vlati se je treba in potrpeti.«

Tajnik je stopil iz hiše. »Martin, brigajte se za to prekleto ropotijo!« Obupan se je umaknil veliki P. J.

Filmska družina je bila danes vsa zavečrovana v delo, čisto drugačna ko snoči, ko je bila tako veselo objestna. Pred verando so postavili aparate. Igralci v španski noši so bili pripravljeni.

Bob je pristopil k Pavli Wendell. »Dobro jutro!« je rekla. »Prišla sem z njimi, če bi morda Madden hotel obljubo preklcati. Sedaj vem o njem toliko, da se mi je zdelo...«

Mimo je prišel režiser. »Prvovrstno ozadje!« je pohvalno omenil.

»Ne, nikakor ne norim! Tebe bi v Hollywoodu zelo potrebovali.«

»Vidim, da se ladi šalite!«

»Nikakor ne. Premisli! Tu!« Filmski močnočjak je nekaj napisal na listič. »Če se premisliš, me lahko poiščeš. Si razumel?«

»Molda kedaj, gospod! Sedaj tu zelo sleččen!« In Ah Kim se je odgugal s svojim pladnjem.

Bob je prisedel k Pavli. Čeprav na videz miren, je bil silno razburjen. »Nekaj se je zgodilo,« ji je mrmral. »Vi lahko pomagata.« Naglo ji je povedal o Jerryju ter ponovil pogovor med Maddenom in Bostonom. »Brez pomena je, da bi poizvedovala midva s Chanom!« je pristavil. »Kakšen pa je tale Boston?«

»Precej neprijeten človek! Jaz vsaj ga nisem mogla nikdar trpeti.«

»Vendar ga o priliki izprašajte nekoliko — morda šele, ko boste zopet v mestu. Poizkušajte poizvedeti, kaj ve o Delaneyju, seveda tako, da ne bo nič sumil.«

Režiser je naznanil, da je odmor končan. »Dalje, otroci, da stvar končamo! Ali so vsi tu? Stoj! Kje tiči Eddie Boston?«

Ta je prišel iz izbe. Njegov prazen obraz je bil kakor maska, ki nič ne izda. Ne bo malenkost, tega navihanega tiča zapeljati, da bi kaj izblebetal, je mislil Bob.

Uro kasneje so izginili filmovci v gostem oblaku prahu; zadnji Pavlin mali avto. — Bob je poiskal Charlia Chana. Za kuhinjo mu je sporočil pogovor, ki ga je slišal.

Male črne oči detektivove so zažarele.

Avstrijska televizija

NEDELJA, 2. oktobra: 12.50 Kratka poročila — 12.55 Mednarodna nogometna tekma iz Helsinkija Finska—Avstrija (Evrovizija) — 17.00 Kratka poročila — 17.03 Za otroke od 5. leta dalje: štirje muzikantje — 17.50 Za otroke od 11. leta dalje: Mladinski svet — 18.20 Vrtovi na morskem dnu — 18.50 Naša lahko noč oddaja za otroke — 18.55 Kratka poročila — 19.00 Pogled z okna — 19.30 Aktualni športni pregled — 20.05 1. večerna poročila — 20.15 Prenos hessenškega radia: „Gospod Puntila in njegov hlapec Matti“ ljudska igra Berta Brechta — 22.15 Kristjan v času — 22.25 2. večerna poročila.

Tretjo nedeljo v oktobru (16. 10. 1966) bo

žegnanje v Dobrli vesi

Popoldan bo

plesna veselica v hotelu Rutar

Igrajo Mežičani.

Vsi prisrčno vabljeni!

PONEDELJEK, 3. oktobra: 18.30 Kratka poročila — 18.35 Francoščina pri vas doma: tečaj francoskega jezika — 19.00 Pustolovščina pod vodo — 19.23 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki s športom — 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 20.15 Maigret in čuden mrlič; kriminalni komad — 21.05 Berlin, mesto brez sanj — 22.05 Čas v sliki — 22.25 Janine Aimee (47). Zgodba francoske mladence.

TOREK, 4. oktobra: 18.30 Kratka poročila — 18.35 Tečaj angleškega jezika — 19.00 Preudarjanje prenaša obresti — 19.23 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 20.15 „Noč pred poroko“, zakonska komedija — 21.55 Obzorja, pogledi, poizvedovanje, pojasnila — 22.40 Svetovni dan živalskega varstva. Govori predsednik društva svetovnega živalskega varstva univ. prof. dr. Wilhelm Marinelli — 23.00 Čas v sliki.

SREDA, 5. oktobra: 10.00 Šolska televizija: Potovanje v zgodnji krščanski svet — 11.00 Program za delavce: Kraxka poročila — 11.03 Maigret in nenavaden mrlič — 11.50 Noč pred ohceto — 17.00 Kratka poročila — 17.03 Za otroke od 5. leta dalje: Listamo po slikanici — 17.25 Škrat s trobco in iznajditelj — 17.45 Rešitev. Angleška kratka filmska serija s psičko Junio — 18.00 Naša lahko noč oddaja za otroke — 18.20 Kratka poročila — 18.25

Francoščina pri vas doma: tečaj francoskega jezika — 18.45 Tip revija in zabeleženo za vas — 19.00 Mednarodna nogometna tekma iz Štokholma med Švedsko in Avstrijo (Evrovizija) — 20.45 Večerna poročila — 20.50 Izložba in kratki filmski mozaik — 21.10 Tako zveni na Dunaju — 22.05 Čas v sliki — 22.25 Kaj menite? Debatna šefov urednikov — 23.25 Janine Aimee (48) Zgodba francoske mladence.

ČETRTEK, 6. oktobra: 11.00 Šolska televizija: Kratka poročila — 11.03 Sellrain; gorska vas — 12.00 Kaj lahko postanem? Vrtnar in vezač rož — 18.30 Kratka poročila — 18.35 Benvenuti v Italiji. Tečaj italijanskega jezika — 19.00 Športni kalejdoskop — 19.23 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 20.15 Prenos zahodnonemškega radia: Utemeljitev sodbe; televizijska igra — 21.55 Prometni obzor. Oddaja v službi prometne vzgoje — 22.40 Čas v sliki.

PETEK, 7. oktobra: 10.00 Šolska televizija: Gost pri Fritzu Hochwälderju — 11.00 Program za delavce: Kratka poročila — 11.03 Tako zveni na Dunaju — 12.03 Kratka poročila — 18.30 Kratka poročila — 18.35 Nemščina za domačine — 19.00 Televizijska kuhinja: Poljske vsakovrstnosti — 19.23 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 20.15 Časniška

KMETJE POZOR!

NAJNOVEJŠE KMETIJSKE STROJE, MLATILNICE, TRAKTORJE, KOSILNICE, MOPEDE, KOLESNA, HLADILNIKE, PRALNE STROJE, ELEKTRIČNE MOTORJE, BRZOPARILNIKE (kotle), KOTLE ZA ŽGANJEKUHO, SADNE STISKALNICE (>prešce) VSEH VRST

vam nudi ugodno domačo tvrdka

Johan Lomšek

št. Lipš, Tihoja 2, P. Dobrla ves — Eberndorf, Telefon 04237 246

služba: dokumentacija o delu varnostnih oblasti pri pojasnitvi kriminalnih slučajev — 20.45 Glasbena prireditev Chucka Kerremanna — 21.00 Čas v sliki — 22.05 Veselje ob glasbi — 22.30 Janine Aimee (49). Zgodba francoske mladence. —

NOGOMET

Avstria Celovec - Avstria Dunaj 1:0

Celovška Avstrija je slavila v nedeljo pomembno zmago, saj je premagala visoko favorizirano nogometno moštvo — dunajsko Avstrijo, kajti ta velja za bodočega avstrijskega nogometnega prvaka nacionalne lige. A kljub temu se celovško moštvo ni ustrašilo tako znanega kluba in je šlo korajžno v boj. To pa je privedlo do uspeha. Si-

cer je padel edini gol po enajstmetrovki, vendar tega ni podcenjevali, ker so bili celovski igralci ves čas enakovredni nasprotnik, posebno se je odlikovala obramba z golmanom Szanwaldom na čelu.

Na sliki vidimo, kako je streljal Hohenberger enajstmetrovko v mrežo dunajske Avstrije.

...gut, besser, A&O

Vom 30. Sept. bis 6. Okt. 1966:

Als neue A&O-Markenware stellen wir im Oktober vor:

ASO KAFFEE „JUBILÄUMSMISCHUNG“ **25.-**
die Spitzensorte für Kaffeegenießer! 1 Packung — 200 g

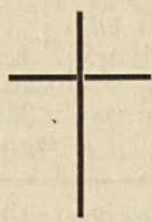
»FINETTA«
PAPIERTASCHENTÜCHER **6.50**
mit und ohne Menthol 3 x 1 DOPPELPACKUNG

»GILDA«
FEINKREPP-STRUMPFE **24.80**
ganz besonders strapazierfähig 1 DOPPELPACKUNG

Beliebt wie eh und je
A&O SARDINEN **7.40**
portugiesische Sardinen in reinem Olivenöl 2 DOSEN

Außerdem noch: 3% A&O-Rabatt!

10 JAHRE A&O = 10 JAHRE QUALITÄT

Kristus, Veliki duhovnik, je v nedoumljivi božji previdnosti hotel, da je

dr. Rudolf Blüml

stolni prošt krškega kapitlja, papežev hišni prelat

po dolgem trpljenju, spreviden z zakramenti za bolnike, umrl v sredo zjutraj, 28. septembra, v elizabetinski bolnišnici.

Pogreb bo v petek, 30. septembra, ob 14. uri popoldne iz Krške hiše v celovško stolnico, kjer bo pokojni po škofovi sv. maši in pogrebni obredih položen v grobnico.

Pokojnega prelata, ki je vse svoje duhovniško življenje posvetil dušnopastirskemu delu širom škofije, daroval največ moči škofijskemu dušnopastirskemu uradu za dvojezično ozemlje, v sobratški požrtvovalnosti vodil dolga leta duhovniško Sodaliteto ter bil več let predsednik Mohorjeve družbe, hočemo ohraniti v hvaležnem spominu in ga priporočamo v požbožno molitev.

Celovec, dne 28. septembra 1966.

ŽALUJOČI SORODNIKI

SOBRATJE SODALITETE
STOLNI KAPITELJ
MOHORJEVA DRUŽBA

Vsem č. gg. poverjenikom in udom Družbe sv. Mohorja sporočamo, da je njen dolgoletni tajnik, podpredsednik in predsednik, milostljivi gospod

dr. Rudolf Blüml

prošt stolnega kapitlja in papežev hišni prelat

po težki in dolgotrajni bolezni, spreviden s sv. zakramenti, v starosti 68 let v jutranjih urah 28. septembra v bolnišnici sester elizabetink zaspal v Gospodu.

Blagopokojnega gospoda prelata bomo v petek, dne 30. septembra ob 14. uri popoldne spremljali iz Krške hiše v stolnico, kjer ga bomo po škofovi sv. maši položili v grobnico krškega stolnega kapitlja.

Rajni gospod prelat je bil skoraj vse svoje življenje odbojnik, dalj časa podpredsednik in predsednik Družbe sv. Mohorja. Družba sv. Mohorja se mu še enkrat zahvaljuje za vse delo in ves trud.

Vsemogočni Bog naj mu obilno poplača, kar je vsa svoja duhovniška leta deloval in trpel za slovenski narod na Koroškem.

Celovec, dne 28. septembra 1966.

ODBOR
DRUŽBE SV. MOHORJA V CELOVCU